

Mesilastele oli talv raske

Viiratsi vallas mesilinde pidav Jaak Aid arvab, et mee hind tänavu kerkib, sest talvel hukkus Eestis 25—30 protsenti mesilasperedest.

LK 8

«Punamütsike» tänapäevases versioonis oleks eelkõige sotsiaalporno lugu sellest, kuidas vanainimesel on jube halb elada, ta on ükski metsa jäetud, hundid uluvad maja ümber ja ühesõnaga on Ansip kõiges süüdi.

MAREK REINAAS, reklaamispetsialist

LK 7

Võik Eesti tõugu täkk Tohtri Error käis eile hommikul Puiatu koolimaja uudistamas.

2 x PEEP PUNA

HOBUNE

Kodust põgenenud täkk mürgeldas Puiatu koolimajas

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Puiatu lasteaia-kooli juhataja Ave Orav istus eile hommikul oma kabineti töölauda taga, kui nägi, et kooliaeda avaneva akna tagant jooksis mööda lehviva lakaga hobune.

Ootamatut külalist silmates jooksis ta õpetajate ja lastega kooliõue sissetungijat uudistama. Elevel olid nii lapsed kui suksu. «Olin äärmiselt üllatunud,» tunnistas Orav hiljem juhtunud kirjeldades.

«Lapsed saatsime peagi igaks juhaks klassidesse var-

ju. Püüdsime looma rahustada, aga tema tormas hoopis koolimajja, trepist üles otse fuajeesse,» meenutas koolijuht.

Seal ringi kablutades lõhkus täkk Tohtri Error lillevaasi ning jättis jälgi poolpehkinud põrandasse. Viimaks jäi peegliga tõtt vahtima. «Ei tea, kas ta imetles iseennast või nägi seal konkurenti, igatahes peegli juurest teda minema ei saanud. Ta kaapis jalaga maad ja näis olevat pahane. Isegi leivaga meelitamine ei aidanud,» meenutas koolijuht.

Jõudis õnnelikult koju

Süvendatult keskkonnaharidust õpetav Puiatu kool kutsus appi 11 kilomeetri kaugusel

asuva Heimtali hobusekasvanduse juhataja Peep Puna.

«Mulle helistati esimest korda juba varem, kui loom alles Rihkama küla kandis uitas. Kui teine kõne tuli, kihutasin kohale. Nägin, et meie oma ta ei ole, aga et tegemist on ilusa Eesti tõugu täkuga,» meenutas Puna.

Esimese hooga püüdis ta ratsut niisama eemale juhataja, ent suksu ei olnud sellega nõus. «Et tal päitseid polnud, siis improviseerisin ja meisterdasin need koormarihmast ning seejärel panin talle pähe,» kirjeldas Puna.

«Ega ta ikka taltunud, läks hoopis närvi ja asus lõhkuma. Sain siiski looma hoonest välja tiritud, paraku oli rihm lühike ning kõrvuti me uksest välja ei

mahtunud. Ta pääses käest lah- ti ja kappas minema,» meenu- tas Peep Puna. Viiv hiljem nägi ta, kuidas üks auto eemal peatus ja sellest väljunud omanik suksu enda hoolde võttis. Loom jõudis varsti õnnelikult koju Tõrrekülla.

Omanik Andreas Pernits oli looma pagemisest kõneldes mõnevõrra ehmunud. Ta tõdes, et võik Eesti tõugu 3,5-aastane täkk oli hommikul aia kõrval püherdanud ja selle jalgadega maha tõmmanud.

Lapsed kirjutavad kirjandi

Puiatu lasteaia-kooli juhataja Ave Orava sõnutsi oli hobuse külastäik kokkuvõttes vahva elamus, mida hiljemgi hea meenutada. «Sõbralik suksu

Nii on tekkinud olukord, kus kohalik eelarve on aastakümneteks suures osas ette planeeritud, kuid maksumaksjate arv ja tulud ei paista nii pea kasvavat.

«Sakala» juhtkiri

Koolitus Soomes töötamiseks
SOOME TÖÖOHUTUSKAART
HOTELLIS CENTRUM
31.05.13 (Tallinna 24, Viljandi)

Hind 92 €
Tondi Koolituskeskus
www.koolitamine.ee TEL +372 56 44 054

ILM

Täna on muutliku pilvisu- sega ilm. Sajab hoovihma, on äikesekoht. Puhub ida- ja kirdetuul kiirusega 3—9 meetrit sekundis. Sooja on 18—22 kraadi. Päike tõu- seb Viljandis kell 4.25 ja loojub kell 22.05.

VILJANDIS

Kinokolmapäev

Täna kell 19 linastub Sakala keskuses Rufus Norrise film «Murtud».

Karaokeõhtu

Täna kell 22 on pubis Suur Vend seltskondlik karaokeõhtu.

MAAKONNAS

Soomaal on infopäev

Täna kell 10 algab Soomaa külastuskeskuses infopäev, kus metsaülem Elor Ilmet tutvustab metskonna järgmise kümne aasta tegemisi.

Vastemõisas saab silmi kontrollida

Täna kell 14 kontrollib osaühing Silmarõõm Vastemõisa rahvamajas nägemisteravust ja aitab parimaid prille valida.

JUHTKIRI

Ebamugav valik

Igaüks tahab elada kohas, mis areneb ja muutub üha paremaks. Seega on loomulik, et kui avalikus ruumis midagi laguneb, nõuavad kodanikud selle remontimist.

Niisuguse jutu peale viitavad kohalikud juhid sageli omavalitsuse õhukesele rahakotile. Seetõttu rõhutakse vajadusele hoolega läbi mõelda, mida üldse tasub remontida ja mille võiks pigem lammutada.

Viljandi järve äärne puhke- ja spordipiirkond on aastakümneid olnud üks linna sümboliteid. Seepärast on loomulik, et kõiki sealseid objekte, kaasa arvatud tenniseväljakuid, nähakse vaimusilmas moodsate, puhaste ja elavatenä.

Siiski on raske mõista, miks peaks linn tennisekompleksile igal aastal 6500 eurot peale maksma.

Esimene müügikats on tehtud ning see tõi teadmise, et linna abita ükski eraettevõtja paika korda tegema ei hakka. Nii tahetaksegi luua ettevõtte, mille ärimudel tugineb linna garanteeritud toetusele. Et selliseid ettevõtmisi on meie ühise kukru juures juba üksjagu, kerkib küsimus, kus on piir.

Näidetena Viljandi linna toel toimivatest ettevõtmistest võib välja tuua jääväljaku ja Holstre-Polli tervisekeskuse. Lepingutega on võetud pikaajaline kohustus neid doteerida. Samal ajal on linnal suur hulk muudki kinnisvara ja asutusi, mille ülalpidamisest pole pääsu.

Nii on tekkinud olukord, kus kohalik eelarve on aastakümneteks suures osas ette planeeritud, kuid maksumaksjate arv ja tulud ei paisa nii pea kasvavat.

Viljandi volikogu peab täna tegema otsuse. Ühel kaalukausil on sportliku meelelahutuse tarbeks kauniks ja tegusaks kujundatud tennisekompleks, mis samas naelutab tervelt veerandiks saajandiks eelarve külge kopsaka kulu. Teisel kaalukausil on häbiväärselt kiduvad palliplatsid koos pisukese vabarahaga. Valik pole meeldiv.

REPLIIK

Kontekst otsustab

Hiljuti libises uudisvoogudest läbi teade, et tänava trükkivalgust nägevas uues õigekeelsussõnaraamatus (ÕS) on sõna «neeger» juurest kustutatud seal varem seisnud märke «Ei ole eesti keeles halvustav». Sestap on üle mitme-setme aja taas puhkenud arutelu, kas mustanahalist neegriks nimetada on ikka eestikeelses kõnes viisakas või mitte.

Tunnistan, et olen seni kodumaal selle sõnaga üpris vabalt ringi käinud: kui juba ÕS ütleb, et selles ei peitu midagi solvavat, siis laseme aga käia! Samas avastasin end kord Eestist kaugel lapsele moraali lugemas, kui too tänavanurgal vastu jalutanud tumedanahalise kohta «neegrit» sisaldanud eestikeelse kommentaari pillas.

Niisiis ei sõltu sõna tähendus niivõrd sellest, mis keeles seda kasutatakse, vaid kus seda tehakse. Kultuuriruum otsustab. Kui ühel hetkel peaks Eesti olema loomuliku loimuse teel jõudnud sinnamaani, et «neeger» siingi paljudele halvustavana mõjub, tulebki sellesse just nii suhtuda, olgu sõnaraamatus kirjas mis tahes. Põikpäiselt mingist «ajaloolisest tõest» kinni hoida oleks lihtsalt rumal.

RANNAR RABA

«Sakala»
433 0051

Nii on tekkinud olukord, kus kohalik eelarve on kümneteks aastateks suures osas ette planeeritud.

SEDA ARTIKLIT ajendasid mind kirjutama 22. mai «Sakala» ilmunud arvamuslood õpetajate palga teemal. Ühes kritiseeris endine haridusminister praegust ja teises tõrjus lööke praeguse ministri nõunik. Kuna samad kirjutised on ilmunud viimase nädala-paari jooksul enam kui kümnes kohalikus ajalehes, tundub, et see teema on aktuaalne.

Jutt käib niisiis õpetajatele makstavast rahast ja selle jagamisest. Tunnistan ausalt, et olen haridusvaldkonna nüanssides vähik. Seega palun võtta minu arvamust kui ühe juristi ja kodaniku subjektiivset seisukohta.

Lugesdes kõnealuseid artikleid, jäi mulje, et autorite meelest on kõige tähtsam teema see, kes, kuidas, millal ja kellele raha annab või andmata jätab. Mulle tundub selline lähenemine vale. Praeguse kooli põhimure ei seisne selles, et mingit raha arvestatakse erinevalt. Esmajärjekorras tuleks lahendada hoopis õpetajate autoriteedi küsimus. Ehk siis tuleks lähtuda väärtustest, mitte rahast. Raha on küll oluline, aga kui väärtushinnangud on paigast ära, ei aita ka suur summa.

HELISTASIN PAARILE oma väga heale õpetajast tuttavale ja küsisin otse, millised on nende arvates koolisüsteemi suured mured. Nemaadki ei too- nud esimesena välja palga väiksus, vaid selle, et õpetajakutse on devalveerunud.

Paljud lapsevanemad leiavad, et kool peaks ära tegema nende tegemata jäetud töö. Viimastel aastatel näib üsna tugevasti juurdunud olevat arvamus: mina saadan lapse kooli ja kaheteistkümne aasta pärast tahan vastu saada noort, kes oleks ilus, tark ja osav ning võimeline astuma Oxfordi.

Et mitte jääda paljasõnaliseks, toon paar näidet elust enesest.

Üks põhikooli tütarlaps arvas, et ta ei viitsi kõikides tundides käia, sest mõni õpetaja on jobu, mõni loll... Seetõttu kogunes põhjusega puudumisi ja vanemad pidid kuidagi reageerima. Mida aga ema ja isa tegid? Hakkasid oma last õigustama. Nad olid valmis uskuma, et õpetajad ongi kiuslikud, ja kirjutasid seetõttu tütrele tõendid. Nüüdseks on nad siiski oma veast aru saanud ja teevad kooliga koostööd.

Teine näide. Samuti põhikoolis käiv poiss ei teinud tunnis tööd kaasa ja õpetaja juhtis

MADIS TIMPSON

jurist,
Viljandi linnavolikogu liige

sellele tähelepanu. Noorsand saatis aga õpetaja kogu klassi ees selge ja kõlava häälega kõige pimedamatesse kohtadesse. Õpetaja haaras poisil rinnust kinni ja ütles, et temaga niimoodi ei räägita. Selle peale läks too politseisse ja tegi avalduse kehalise väärkohtlemise alusel.

Politsei pidi muidugi algatama protsessi, sest niimoodi näeb kord ette. Lugu päädis sellega, et kaasus küll lõpetati, aga kuna sääraates asjades on kasulik enesele ikkagi igaks juhaks appi võtta keegi, kes tunneb õigust, läks kogu see autoriteedi maksmapanek õpetajale maksma ühe kuu palga ja veidi enamgi.

Seesuguseid lugusid pidavad Eestis aastas ette tulema paarikümne ringis. Vähemalt niimoodi minu tuttavad advokaadid räägivad.

JURISTINA POLE MA KINDEL, kas absoluutse menetlemise printsiip on ikka sellistes asjades kõige õigem, aga see pole käesoleva artikli teema. USA mõningates osariikides näiteks on sellest loobutud, sest õpilased esitavad õpetajate kohta kaebusi eelkõige seksuaalse ahistamise pinnalt lootuses saada paremaid lõpuhindeid.

Ma küsin aga retooriliselt: miks isegi Joosep Toots ei saanud kõstrit sinna, kus päikegi ei paista? Või miks me ei kohta «Wikmani poistes» midagi sääraast?

Soovitan kindlasti lugeda

PRÄÄNIK

Rainer Rätsep andis viljandlaste käsutusse jalgratta, mida võivad kasutada kõik.

”**Raha on küll oluline, aga kui väärtushinnangud on paigast ära, ei aita ka suur summa.**

13. mail Postimees Online'is ilmunud Saksamaa õpetaja Katharina Städtleri kirja kodumaale, milles ta kirjeldab, mis- sugusena ta näeb Eesti lapsi. Muu hulgas nendib ta: «Muide, siin saavad väikesed lapsed nautida piiramatut vabadust. Ma ei ole kunagi kuulnud, et täiskasvanud inimene karjaks lapse peale või noomiks teda. Teisalt tekib mõnikord tunne, et mõnel lapsel pole üldse vanemaid.»

MA EI OLE päris nõus Lauri Leesi 23. mai «Maalehes» öelduga, et kui haridusse antaks

juurde 1,5 protsenti sisemajanduse kogutoodangust, tuleks õpetajateks *cum laude* ülikoolilõpetajad. Nõus olen ma temaga aga selles, et häid meesõpetajaid oleks kooli rohkem vaja.

Kindlasti nõustun Triin Toomesaarega, kes oma blogi sissekandes «Ise on mingi kuradi õpetaja...» kirjeldab koolist saadud kogemust ja leiab lõpetuseks, et haridussüsteemi parandamise juures on karjuv, et mitte öelda kurdistavalt kriiskav vajadus tegelda õpetajaameti mainega.

«On tarvis, et koolmeistriteks tahaks pürgida senisest enam (andekaid) noori. On tarvis, et pedagoogide vahel te- kiks tervislik konkurents,» leiab Toomesaar.

Nimetatud mure on suur isegi nii rikkas riigis nagu USA. Sattusin lugema 2010. aasta lõpul USA-s avaldatud selleteemalist uurimust, milles võrreldakse USA-d kolme selles vallas parema riigi Lõuna-Korea, Singapuri ja Soomega.

Selgus, et ka USA-s ei taha noored inimesed õpetajaks hakata. Seal läheb sellele tööle keskmiselt 23 protsenti oma klassi paremuselt ülemises kolmandikus lõpetanud noor- test. Linnades on see arv veelgi väiksem, küündides kõigest 14 protsendini.

SEDA UURINGUT ei ole mõtet hakata ümber jutustama, aga ühe seose ma siiski toon. Nimelt jõuti järeldusele, et riigis, kus on hea koolisüsteem, ma- jandus kasvab vastupidi nen- dele riikidele, kus koolisüs- teem on kehvapoolne. Isegi USA haridusminister on öel- nud, et konkurendid maailma teistes piirkondades on mõist- nud: õpetajate roll on muutu- nud. Tänapäeval peavad nad ette valmistama avarate tead- mistega töötajaid, mitte tehase- töölisi.

Nii et ainult rahaga head haridussüsteemi ei saa. Vaja on ka ühiseid väärtusi ning se- da, et õpetajaamet oleks au sees. Me kipume ära unustama, et peale õiguste on õpilastel ja vanematel ka kohustused. Ilma heade õpetajateta pikas pers- pektiivis head tulemust loota ei ole.

Ja lõpetuseks veel üks näi- de eespool viidatud uuringust. Kui USA teadlane küsis oma Soome kolleegi käest, mis tee- vad Soome haridussüsteemi tu- gevaks, sai ta vastuseks kolm sõna: «Õpetajad, õpetajad, õpe- tajad!»

PIITS

Hiljutine uuring näitas, et elektrivõrguga seotud oh- te selgitavad oma lastele vaid vähesed Eesti lapsevanemad.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

73

25. mail varastati Tarvatu vallas Suislepa külas kaupluse tagaruumist kaks pudelit alkoholi ning töötaja rahakotist 23 eurot ja sõrmus. Kahju on 73 eurot.

Usaldusväarsuse katse sai alguse eelmisel neljapäeval kell 15 Viljandi maavalitsuse ees. Pildil on idee autor Rainer Rätsep koos kahe rattalisega.

SÕIDUVAHEND

Jalgratas paneb linlaste usaldatavuse proovile

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Eelmisest neljapäevast alates liigub Viljandis ringi sinimustvalge jalgratas, mis ei kuulu kellelegi ning mida tohivad kasutada kõik.

Kahe rattalist on nähtud nii pärimusmuusika keskuse, Maxima, Selveri kui Sakala keskuse ees.

Esmaspäeva õhtul leidis viljandlanna Anžella Kaljula sõiduvahendi kesklinna kooli juurest.

«Hakkasime mehega Uueveski poodi minema ning kuna meil on peres üks ratas, sõitsin sellega minna. Kesklinna kooli juures nägin tuttavat sõiduvahendit ning sealt saime mõlemad edasi minna juba ratas-
tel,» lausus Kaljula, kes oli saanud rattast teada Facebookist.

Pärast poeskäimist viis Kaljula jalgratta tagasi kooli juurde. «Elan kooli lähedal ning kui ma õösel kell pool üks aknast välja vaatasin, oli see veel seal. Täna (eile — toimetuse hommikul enne kella 11 oli aga kadunud.»

Kaljula sõnul võiks sääraseid jalgrattaid olla kasutuses hulgi ning miks mitte naiste raamiga. «Ma ise olen neljast rattast ilma jäänud ning imestan, et see ratas veel alles on,» nentis viljandlanna.

Idee sai alguse uudishimust

Kõikidele linlastele kasutamiseks mõeldud jalgratta taga on Viljandi noor Rainer Rätsep, kes tuli sellele mõttele ühel viimasel päeval. «Sõbra isa tõi ratta, et ehk viitsin korda teha. Aga kuna see oli odav, oleks selle kordategemine olnud kallim kui uue ratta ostmine,» lausus Rätsep. «Seda kuuldes ütles ta mulle, et võin ratta endale võtta. Mis seal ik-

ka, tegin sõidukõlblikuks ja läks käiku.»

Et noormees töötab Hawaii Expressi spordipoes, on tal aastatega kogunenud palju vanu jalgratta varuosi ning vajalikud jupid sõiduvahendi kordaseadmiseks omast käest võtta. «Mõttele tulin üksinda. Soovin näha, kas säärase asi nagu rattaga sõitmine, ilma et sõiduvahend ära varastatakse, lukku pannakse või lõhutakse, on Viljandis võimalik,» rääkis ta. «Kui asi toimib, siis on hästi, kui ei toimi, siis ei toimi. Lihtsalt on kahju, kui ei suudeta häid asju hoida.»

Laenamisel on oma reeglid

Kuigi sinimustvalge jalgrattaga võib sõita igaüks, on selle kasutamisel reeglid. «Rattast ei tohi võtta Hawaii Expressi eest, sest seal on hoolduspunkt. Samuti ei tohi rattast lukustada, endale jätta ega meelega ära lõhkuda,» seletas Rainer Rätsep ning lisas, et kui kahe rattali-

lisesa peaks midagi juhtuma, tuleb see viia hoolduspunkti.

Hooldusega tegeleb Rätsep ise. «Katkise ratta parandamiseks ma suuri summasid välja käima ei hakka, kuid õhukummid suudan ikka terveks teha.»

Et jalgratas paremini vastu peaks, eemaldas ta sellelt tagumised käigud, sest need kipuvad katki minema. «Panin kella ja helkurid külge, kuid valgusteid mitte, sest need oleksid kohe esimese asjana sealt kadunud,» lausus noormees.

Praeguseks on ta saanud ainult positiivset tagasisidet ning kuigi algul arvas, et rattast hakkavad kasutama eelkõige tema sõbrad, on kuulnud sellest jõudnud isegi väljaspool Viljandit elavate inimeste kõrvu.

Seda, kas seesuguseid rattaid tuleb juurde, Rätsep veel ei tea. «Ma pole nii kaugele mõelnud. Kui tulekski, võtaks nendega tegelemine ääretult palju aega,» tõdes ta ning lisas, et kui kellelegi peaks tema idee meeldima, võib seda kasutada.

Suure-Jaani festival toob tipporkestri ja Neeme Järvi

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

Tulekul on juba kuuestikümnes heliloojatele Kappidele pühendatud Suure-Jaani muusikafestival, mis kestab 17.—23. juunini.

Festivali kunstiline juht Andres Uiho ütles, et raske on üht või teist kontserti esile tõsta. «See on otsekui terviklik raamat, mille viimase peatüki mõistmiseks peab lugema ka eelnevaid.»

Muusikapeo tippkontsert on siiski 22. juuni õhtul, kui Suure-Jaani gümnaasiumi saalis astub üles ERSO Neeme Järvi dirigeerimisel.

«Mis seal rääkida — Eestike kõige võimsam orkester ja kuulsam dirigent! Ettekandele tuleb Villem Kapi sümfoonia number 2 c-moll, mille Neeme Järvi salvestas BBC orkestriga. Plaadil oli suur müügiedu. Nüüd kõlab see teos Järvi dirigendikepi all helilooja sünnipaigas,» rääkis Uiho.

Ta nimetas ka esimese päeva õhtu kontserti Johann Köleri muuseumis Lubjasaares, kus tuleb ettekandele Johann Sebastiani «Talupojakantaat», lisades, et sealsesse miljösse sobib see suurepäraselt.

19. juunil on lastepäev «Muusikaga läbi Suure-Jaani», mida korraldatakse esimest korda. Selle sisustavad kohalikud noored muusikud, kellega õhtul liitub ETV mudilaskoor. Seekordne konkurss aga otsib andekaid noori lauljaid.

Põneva kontserdipaigana on korraldajad avastanud Lahmuse, kus Soome rahvusoperi solist Jaakko Kortekangas esitab 20. juunil Franz Schuberti tsükli «Ilus mõldraine».

«Kuhu see ettekanne veel paremini võiks sobida kui Lahmuse vesiveskisse!» kommenteeris kunstiline juht.

Taas on kontserdisaalina kasutusel Suure-Jaani õigeusu kirik. Seal laulab 20. juuni hilisõhtul Tihvini Uspenski kloostrimungakoor Svetilen.

Omapärane kontsert «Meie igapäevane leib» on 21. juunil Olustvere leivakojas, kus lisaks muusikutele astub tekstilugejana üles Ain Lutsepp.

Tulemas on ka aastatega festivali tõmbenumbriks saanud päikesetõusukontsert Hüpasaare rabasaarel, kus orkestri ja ETV tütarlastekoori kõrval astub üles ülipopulaarse ETV saate «Klassikatähed» finalist Heigo Rosin marimbal.

Klassikalise muusika kõrval pakub Suure-Jaani muusikafestival kuulamiselaust ka džässisõpradele — 23. juunil on Suure-Jaani kirikus jaanipäevakontsert «Põhjarrannik džässivõttes», laululaval astuvad aga üles Bonzo ja Kõrsikud. Muusikalist mitmekesisust suurendab kaks päeva enne seda Suure-Jaani lauluväljakul kontserdi andev Tanel Padar and The Sun.

«Neil päevadel on tõepoolest midagi igapäevase sümfoonia ja koorimuusika austajatele, džässisõpradele ning ka roki- ja folgimeestele,» ütles Andres Uiho.

Lõunatundidesse kohvikus Arturi Juures on seekord oodatud kolm põnevat külalist: Neeme Järvi, Rein Rannap ja Ivo Linna.

Pidades silmas kõiki seitsmel päeval esinevaid muusikuid, kellest siin sai mainitud vaid osa, ütles Andres Uiho, et see on üks suuremaid ja võimsamaid kavasisid üldse, mis Suure-Jaani festivaliks kokku on pandud.

Igal aastal Suure-Jaanis esineva ERSO ees seisab seekord orkestri peadirigent Neeme Järvi.

PRIT SIMSON («POSTIMEES»)

Noortetuba kutsub Vabaduse platsile

Laupäeval kutsub Viljandi avatud noortetuba Vabaduse platsile kõiki huvilisi lastekaitsepäeva tähistama. Päeva esimese poole täidavad põnevad tegevused ning seejärel astuvad lavale tuntud Eesti avaliku elu tegelased.

1. juunil kell 11 alustatakse Vabaduse platsil päeva maakondliku koolidevahelise jalgrattavigursõidu võistlusega «Vigurvänt». Maanteeamet pakub koos autokooli instruktoritega võimalust proovida turvasimulatsioone ning päästeamet näitab oma tehnikat.

Kella 12–14 esinevad lavaesisel platsil tantsukoolide Face, Dancecall, S-studio ja Hope tantsijad ning Viljandi spordikooli võimlejad. Seejärel, kell 15 võtab Tasuja puisteel järje üle erisuguste jalgrataste, mopeedide, motorollerite, ATV-de ja elektriautode näitus.

Kõik on oodatud osalema raamatukogu korraldatud linnamängus, millest võib osa võtta ükski, koos sõpradega või perena. Mängupunkt on avatud kella 13–15 ning selle aja jooksul saab nõutada endale mängulehe ja minna lähendusi otsima.

Tegevusrohke päeva Vabaduse platsil lõpetab kell 15 algav Kulturse Motobande tasuta kontsert. Kontserdil astuvad üles Jaagup Kreem, Triinu Taul, Tiit Sukk, Hannes Võrno, Roland Puusepp, Ülari Kirsi, Ago Anderson, Tõnu Kark ja mitmed teised. («Sakala»)

Gümnaasium lõpetab kooliaasta rannas

Viljandi gümnaasiumi õpilased, õpetajad ja ülejäänud töötajad lõpetavad esimese kooliaasta järve ääres rannamängudega.

Reedene päev algab koolirahvale rongkäiguga gümnaasiumi peatselt valmiva hoone juurest ja päädib aktiivsete tegevustega Viljandi järve ääres. Õpilasesindus loodab, et see üritus on kooliolümpia eelkäijaks.

Rannamängudel osalejad saavad end proovile panna tänavakorvpallis, rannajalgpallis, rannavõrkpallis, rannatennises, *push*-pallis, teatevõistlustel, tuulelohe lennutamises, liivaskulptuuride ehitamises ning päevitamises. Ajaviiteks on võimalik mängida *indiacat* ja petanki, loopida lendavat taldrikut ning katsetada kiikingut.

Kõigile osalejatele on avatud ka aeroobika, vabaõhu jõusaali, pimevõrkpalli ja Punase Risti töötoad. Õpilased ja õpetajad on jagatud rannarahvasteks, kellel on oma värv. Rannapäev kuulutab suvise koolivaheaja alanuks. («Sakala»)

Viljandi varjupaiga kassitoas seni elanud hiirekuningate seltskond kolis sealt esmaspäeva õhtul välja ja siirdus transpordiboksides Tallinna Pesaleidja hoiukodusse, et seal vabatahtlike abiga endale päris kodu leida. Siinse varjupaiga mugavasse kassituppa on aga oodata uut seltskonda, kes on seni kehvemates tingimustes läbi ajama pidanud.

MARKO SAARM

VARJUPAIK

Viljandi kassibande läks pealinna kodu otsima

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Kuigi esiti pidid Viljandi varjupaiga 13 kassi tänavu valminud mugavast kassitoast pealinna kolima juba pühapäeval, lükkus sõit päeva võrra edasi ja neile tuldi Pesaleidja hoiukodust järele esmaspäeva õhtul.

Varjupaikade mittetulundusühingu üldjuht Triinu Priks rääkis, et Pesaleidja inimestel tuli vahepeal teha üks reis Riiga, kuid esmaspäeva õhtul võtsid nad transpordiboksidesse paigutatud hiirekuningad oma maasturi peale.

Priksi ütlemist mööda kassidel masinas kitsas polnud, sest sedaviisi tavalise autoga olla rohkemgi kui 13 looma veetud. «Lasti lihtsalt istmed alla. Enamik kasse oli eraldi puurides, mõnda suuremasse mahtus kaks tükki ka kokku,» tähendas ta.

Tallinna Tammsaare tee Pealeidja hoiukodusse viidi siinse kassitoa seltskond seetõttu, et neil on Harjumaal suurem lootus endale päris kodu saada.

«Pesaleidja ongi selle mõttega tehtud, et varjupaikadelt koormust vähemaks võtta,» lausus Triinu Priks ja selgitas, et seal on hästi palju vabatahtlike. Kahe või kolme kassi peale on üks inimene, kes tegeleb nende promomisega: kirjutab lugusid ja teeb häid fotosid. Kõik selleks, et hoolaleusele kodu leida.

«Vabatahtlik on nagu kassi isiklik advokaat,» lisas Priks ja oli kindel, et kiisud leiavad endale uues kohas kodu.

Peamiselt kolisid vanad olijad

Pesaleidjasse läks ka siin kõige kauem olnud kass Aadu. Tema oli Viljandi varjupaigas olnud 2007. aastast saadik. Üldiselt olidki Triinu Priksi sõnul senised kassitoa elanikud Viljandi varjupaigas kõige kauem olnud kassid. Kui Aadu oli 2007. aastast, siis teised 2011. või 2008. aastast.

Kuigi Varjupaikade mittetulundusühingu üldjuhi ütlemist mööda on osa miisusid seal olnud juba peaaegu aegade algusest saati, näitab statistika, et keskmiselt iga nädal leiab mõni hiirekuningas kodu.

«Ükspäev läks näiteks kolm tükki, aga edasi võib olla jälle

”

Vabatahtlik on nagu kassi isiklik advokaat.

TRIINU PRIKS, Varjupaikade mittetulundusühingu üldjuht

kolm päeva, kui keegi ei lähe. On aegu, kui ka nädala jooksul ei leia ükski kass kodu, aga siis võib mitu tükki järjest minna,» rääkis ta.

Triinu Priks tõdes, et inimesed tahavad ikka ägedamate värvilahendustega kiisusid. «Punased, vesihallid ja kolmevärvilised kassid jäävad paremini silma. Kõige raskem on kodu leida tavalistel mustvalgetel ja triibikutel.»

Kassitoa seltskond peab kokku sobima

Kui esmaspäeva õhtul lahkuma pidanud seltskond oli transpordipuuridesse pandud ja pealinna poole teele saadetud, jäi kasse Viljandi vajupai-ka järele umbes 80. Nemad olid seni elanud kas teises, väiksemate mugavustega vaba-

pidamise toas või puuridega ruumis.

Juba esmaspäeva päeval hakkas pihta töö selle nimel, et valida välja paarkümmend hiirekuningat, kes kassitoa üle võtavad.

«Katsume toa nüüd mahutavuse piiri peale täis panna ja kui keegi tuleb endale kassi soovima, palume tal siit valida,» ütles Triinu Priks.

«Nii on lihtne ja kindel, sest töötajad ei pea meeles pidama, kellel on midagi tehtud või tegemata — kassitoa loomadel on kõik tehtud,» lisas ta, selgitades, et mugavustega ruumi pääsevad need kiisud, kelle kaardil seisab, et nad on steriliseeritud või kastreeritud. Uuritakse veel, kas looma on kaks korda vaktsineeritud ja kiip peale pandud. Seejärel hakatakse loomi omavahel kokku sobitama.

Uue toaga harjumine võtab kassidel loomulikult aega. «Õnneks on siin toas nii palju peidukaid ja omaette olemise võimalusi, et igaüks leiab endale mõne kasti, nurgataguse koha või aluse, kuhu end ära peita ja rahulikult oludega harjuda,» rääkis Priks. «Kui näeme, et keegi on ikka väga stressis või tahab kellelegi kõvasti pähe astuda, läheb ta paratamatult vanasse kohta tagasi.»

Raske liiklusõnnetuse põhjus pole teada

Esmaspäeva pärastlõunal Viljandi lähedal Võistres hukkunuga lõppenud liiklusõnnetuse põhjused on segased. Õnnetus juhtus sirgel teel ning suurt kiirust ja joobes juhtimist esialgu ei kahtlustata.

Viljandi politsei juht Alvar Pähkel nentis, et sõiduauto vastassuunda kaldumise põhjuste üle saab praegu vaid spekuloida, kuid seda ta teha ei taha. Mingeid märke kiiruse ületamise kohta sündmuskohal ei olnud ning esmaste tunnistajate jutu põhjal pole alust arvata, et juht oli purjus. Õnnetus juhtus kiival ja sirgel teel ning mõlema auto rehvid vastasid nõuetele. Kõigil kokkupõrkes osalenutel olid turvavööd kinnitatud.

Prokuratuur on alustanud juhtunu kohta uurimise ning nüüd oodatakse kohtuarstide ekspertiisi tulemusi.

Esmaspäeval kell 16.37 Viljandi ja Imavere vahelisel teel juhtunud õnnetuses hukkunud 60-aastane mees oli tänavu teine liikluses surma saanud inimene Viljandi maakonnas.

Esialgu on teada vaid see, et Ford Scorpio Turnier kaldus sirgel teelõigul vastassuunavööndisse ja põrkas kokku vastutulnud veokiga, mille järelhaagis oli täis vanarauda.

Kokkupõrke tagajärjel hukkus sõiduaudet juhtinud 60-aastane Jaan. Fordi kõrvalistmel olnud 54-aastane Viktor viidi kontrolliks haiglasse. Auto purunes õnnetuses sedavõrd, et mehed tuli sellest välja löigata.

Volvo veokit juhtinud 53-aastase Ervini vaatas kiirabi kohapeal üle ning tema haiglaravi ei vajanud. («Sakala»)

SÜNDMUSKOHT

Pööningult tuli välja granaat

Esmaspäeval Suure-Jaanis üht vana hoonet lammutanud töömehed avastasid selle pööningult lõhkekeha meenutava eseme ning teavitasi leiust häirekeskust.

Kohale saabunud demineerijad tegid kindlaks, et tegemist on Saksa päritolu munagranaadiga. Nad võtsid ohuallika oma valdusesse ning kontrollisid ülejäänud pööningu miiniotsijaga läbi. («Sakala»)

KATSE

Karsklanegi puhub surmava joobe näidu

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotah@ajaleht.ee

Loomulikult ma teadsin, et mõni suuvesi sisaldab alkoholi. Aga mul polnud õrna aimugi, et pärast suuloputust suudab täiesti kaine inimene puhuda alkomeetrisse näidu, mis võiks tähendada surmavat joovet.

Isiklikult jätkates märgin, et olen karsklane ega salli alkoholi joomist — olgu tegu viina, veini, õlle või siidriga. Teisalt tunnistatan raske südamega, et väga keeruline on alkoholi kui sellist üldse vältida.

Vahel on alkohol kavalasti poetatud magusa suutäie sisse. Seda on kasutatud toidu valmistamisel ja määratud ravimi koostisosaks. Naha kaudu puutume kokku lõhnana piserdatava alkoholiga või siis tupsutame väikest haava piiritusega. Vahel hingame sisse kodukeemiast lenduvat alkoholi.

Seda nimekirja võiks vist täiendada jäädagi. Palju muu kõrval, nagu viitasin, leidub alkoholi ka suuvees.

Käisin märtsi lõpus hambarsti juures, misjärel otsustasin hommikuti ja õhtuti hambapesu järel suuvett kasutada. Muu hea kõrval pidavat see hambakivi eemale hoidma. Väheemasti seni on nõnda ka läinud.

Olen proovinud mitut marki suuvett, sealhulgas alkoholiga, ehkki sellise otsuse tegemine polnud kerge. Lohutasin end teadmisega, et pärast poolt minutit loputamist sülgan suuvee välja ning ilmselt jääb limaskestast kaudu organismi pääseva alkoholi kogus imeväikseks.

Vastik oli see siiski, eriti esimestel kordadel. Tundus, et Listerini põhjustatud ilavool ei taha lõppeda.

Tootjad on suuvee pudelil ära märkinud küll kõik koostisosad, kuid pole nimetanud alkoholi mahuprotsenti. Mis juhtub, kui mina, karsklane, pärast suuloputust autorooli istun ja politsei nõudel alkomeetrisse puhuma pean?

Otsin eri tootjailt viis suuvett, neist ühe alkoholivaba. Peatoimetaja pealekäimisel kaasasin katsesse ka mõne sakalavala maiustuse ja joogi. Selleks tulid appi kolleegid, kes alkoholist ära ei ütle.

Mitme mõtlevahendiga tuli toimetusse kohale politsei- ja piirivalveameti lõuna prefektuuri Viljandi politseijaoskonnale juht politseikapten Alvar Pähkel.

Enamasti piirdusime kahe kalibreeritud indikaatoriga — see on vidin, kuhu politseireididel kõik juhid puhuvad. Ühe suuvee puhul kontrollisime jaoskonnas joobekahtlust hirmkalli taadeldud täppisalkomeetriga, kuhu peavad puhuma need juhid, kelle organisminis indikaatormõõtevahend alkoholi on näidanud.

Sensodyne

Esimese katsepäeva algul loputan suud väidetavalt alkoholivaba suuveega Sensodyne.

Viljandi politseijaoskonnale juht Alvar Pähkel tuvastas keset tööpäeva «Sakala» toimetuse töötajailt alkoholi tarvitamise tunnused.

ELMO RIIG

Nii ongi. Mahe maitse ja täiesti alkoholita vedelik.

Listerine

Rohekas suuvesi Listerine Freshburst läbib mitu katset mitme inimesega lausa kahel päeval. Kõigil kordadel on esimene näit pärast suuloputust 2,62 milligrammi liitris väljahingatavas õhus.

Kas see number jääb arusaamatuks? Kui soovite promillides, siis palun: selleks korrutame näidu kahega. Nii karsklane kui tavaline inimene puhusid pärast pooleminutist suuloputust täpselt 5,24 promilli. Olgu öeldud, et sõltuvalt olukorrast peetakse neljaviit promilli juba surmavaks joobeks.

Muide, sekretär Marge loputab Listeriniga suud kaks kord järjest ja puhub siis näiduks suisa 5,2 milligrammi ehk 10,4 promilli! Seejärel keeldub mõõtevahend jupp aega töötamast, enne kui suudab isepuhastusprotsessi lõpetada.

Teisel päeval käin Listerini katset tegemas politseijaoskonnas. Puhun indikaatormõõtevahendisse kohe pärast suuvee väljasülitamist ja seejärel iga kolme minuti järel.

Esimene puhumine annab täpselt eelmainitud näidu 2,62 milligrammi liitri kohta. Kolme minuti pärast on see 0,59, kuus minutit hiljem 0,20, üheksa minuti järel 0,07, tosinu minuti pärast 0,03 ja täpselt viisteist minutit hiljem 0,00.

Kui on möödas kuus minutit, puhun — kaks korda järjest, nagu kord ette näeb — ka täppisalkomeetrisse. Enne küsib politseinik minult isikut tõendavat do-

kumenti, sest muidu ei või aparati kasutada. Tulemuseks on 0,22 milligrammi suualkoholi.

Lesnoi Balsam

Venemaal end number ühena reklaamiv suuvesi on ainus, millel on kirjas, et kui kasutada suuvett, võiks autorooli minna alles 30 minutit pärast seda.

Haridusreporter Siim puristab Vene vedelikuga suud nõutud minuti vältel — teised tootjad soovivad piirduda enamasti poole väiksema ajaga —, sülgab ja saab suualkoholi näiduks 0,22 milligrammi.

Juba viis minutit hiljem on näit nullis. Mine tea, äkki arvestab Vene tootja pooleturnist kainenemisperioodi soovitatades sellega, et ehk võtab venelane suuvee kõrvale ka lonksu õlut.

Oral B

Kutsun appi keeletoimetaja Anu. Pärast poolt minutit sinise veega suu loputamist puhub ta mõõdikusse näidu, mis ka politseijuhi ahhetama paneb: 3,98 milligrammi ehk 7,96 promilli. Ligi kahekordne surmav joove!

Anu ütleb, et kuigi päris hea maitsega, mõjub vedelik alkoholile omaselt põletavana.

Kõigest kolm minutit hiljem on Anu suualkohol alanenud ligi 13 korda ehk 0,31 milligrammi. Veel palume tal puhuda 20 minutit hiljem. Siis pole alkohol jälgegi.

Colgate

Ehkki osa Colgate'i suuvetest on ilma alkoholita, valin katseks just alkoholiga variandi Colgate Plax Whitening.

Proovin seda ise ja puhun näiduks tummised 2 milligrammi liitris väljahingatavas õhus ehk samuti eluohtliku 4 promilli. Vaid minut hiljem on näit enam kui poole võrra kukkunud ja järel on 0,73 milligrammi.

Rohkem ma selle suuvee alkoholi aurustumist ei kontrolli. Ilmselt haihtub see väheemasti sama kiirelt kui teiste kangete suuvete puhul.

Kompvek Tõmmu

Sekretär Marge sööb ära kolm rummimaitsest Tõmmu kommi, mis kuuldavasti ka kainenel inimesel joobenäidu annavad. Sekretär puhub aparati 0,55 milligrammi liitri kohta ehk toeka 1,1 promilli. Mõni minut hiljem on näit alanenud üle üheksa korda ehk 0,06 milligrammini.

Maaelureporter Sigrid sööb ära ühe Tõmmu kommi. Näit on ootuspäraselt väiksem, aga ületaks politseireidil siiski kriitilise piiri: 0,2 milligrammi liitri kohta.

Liköörikompvek

Liköörikompveki nimi räägib enese eest. Sekretär on märkamatuks ära söönud viis Fazer liköörikommi ja küsib, millal aitab. Politsei indikaatoraparaat tuvastab tema hingeõhus 0,33 milligrammi. Aga vaid mõni minut hiljem on jääknäht kõigest 0,04 milligrammi liitri kohta.

Kuidas mõjuks ainult üks liköörikommi? Appi tõttab kultuurireporter Margus. Komm söödud, puhub ta 0,27 milligrammi liitri kohta.

Martsipanibatoon

Ühe maiustuse söön siiski ka mina ära. See on Kalevi martsipanibatoon, mida ma kunagi heausksena mitu korda söin ning alles hiljem lugesin, et see sisaldab piiritust ja brändit.

40-grammine maius hinge all, puhun 0,25 milligrammi.

SELGITUS

ALVAR PÄHKEL, Viljandi politseijaoskonnale juht

Tahan rõhutada, et suuvee kasutamise või ka alkoholi sisaldava kompveki söömise järel ei ole võimalik politseil kainenel inimest karistada, sest sellisel puhul tekib suualkohol, mis haihtub minutitega.

Kui süüa ära alkoholi sisaldav kompvek või loputada suud suuveega, on kohe seejärel suualkoholi tase kõrge, kuid see hakkab kiiresti alanema. Piisab juba sellest, kui paar korda sisse ja välja hingata, ning suualkoholi tase kukub.

Kolm minutit hiljem on näit 0,03 ja kuue minuti pärast 0,00.

Saku kali

Haridusreporter Siim rüütab paar söömu Saku kalja, milles on tootja andmeil alkoholi kuni 0,9 protsenti. Puhumise tulemus 0,17 milligrammi on mõni minut hiljem haihtunud.

Uudistejuht Marko rüütab kalja järjest viis väikest topsit ja puhub 0,37 milligrammi. Mõni minut hiljem on alles 0,19.

Fizz

Fizzi purgiti ilutseb väide, et tegu on alkoholivaba siidriga. Samas seisab aga, et alkoholi on kuni 1,2 protsenti. Kuidas selline vasturääkivus suualkoholi- na väljendub?

Ajakirjaniku palvel rüütab sekretär Marge pooleliitri purgi tühjaks. Aparaat mõõdab tema hingeõhus suualkoholi 0,19 milligrammi liitri kohta. Viis minutit hiljem on ühe aparadi näit 0,03 ja teisel 0,00.

Kui vahetult sellise tegevuse järel sündmuskohal politsei indikaatorvahendisse joobenäit puhuda — mis on ju vaid teoreetiline võimalus —, palub politsei kümne minuti pärast uuesti puhuda. Siis on suualkohol alanenud alla lubatud maksimaalse piiri.

Mootorsõiduki juhi ühes liitris väljahingatavas õhus ei tohi olla alkoholi 0,10 või enam milligrammi ning ühes grammis veres 0,20 ja rohkem milligrammi.

Joobnud juhile saab politsei karistuse määrata alles pärast alkoholikoguse mõõtmist täppisalkomeetriga või pärast vereproovi. Kui täppisalkomeeter tuvastab suualkoholi, ei luba ta tõenduslikku katset teha varem kui kümne minuti pärast.

Keefir

Rahvasuu räägib, et keefiris on alkoholi ja see võib autojuhile pahandusi tuua. Politseijuht märgib, et tegelikult on see müüt.

Fotograaf Elmo kallab kurgust alla mitu klaasitäit Helluse keefrit. Näit selle järel on tõepoolest 0,00.

Segu

Abivalmis sekretär Marge on veidi vähem kui tunniajase katse jooksul söönud kolm Tõmmu ja viis liköörikommi, jooknud pool liitrit kerge alkoholisisaldusega siidrit ning kasutanud kanget Listerini suuvett. Mis see kõik talle teeb?

Marge ise ütleb, et mitu korda puhumist võttis tal olemise veidi uimaseks, muidu ei saa ta aga aru midagi. Palun tal veel kord puhuda. Eelnimetatud kraami kasutamisest on järel 0,05 milligrammi liitri kohta. Politsei teda rooli taha minemast ei keela.

Et Holstre ja Paistu kooli liitmise mõtted on soiku jäänud, jätkub ka Holstres õppetöö.

ELMO RIIG

HARIDUS

Paistu valla piirides jätkab kaks põhikooli

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Ehkki sügisest kaob Paistu vald igavikku, jätkab piirkonnas tööd kaks kooli, sest lapsevanemad pole nõus ühe kadumisel lapsi teise viima, vaid eelistaksid sel juhul hoopis mõnda Viljandi õppeasutust.

Et 2009. aasta septembrist Holstre kooli juhtinud Reeme Remmelgas asus äsja Swedbanki Viljandi kontori juhataja ametikohale, otsib Paistu vald tema asemele uut juhti. Vallavanem Ene Saar usub, et uus juht sügiseks leitakse. Kahe põhikooli liitmist ta vajalikuks ei pea.

Kuidas valla kahe põhikooli, Holstre ja Paistu kooli olukord on? Kas lapsi ja õpetajaid jagub?

Õpetajakohad on täidetud, aga samamoodi nagu teistes maakoolides napib meilgi lapsi. Tase-
semetööde põhjal võib kinnitada, et koolid on tublid ja tugevad.

Holstre kooli omapära on see, et seal on juba aastaid õppinud palju lapsi väljastpoolt valda, isegi linnast. See kool on paindlik ning teretulnud on ka need, kellele ei sobi suured klassid. Keskkond on rahulik, õueala suur ja kaunitult hooldatud. Õpilastele pakutakse vajaduse korral psühholoogilist tuge.

Ene Saar

Kas kaks kooli on õpetajaid jaganud?

Ikka. Holstre ja Paistu pakuvad ühiselt tööd ajalooõpetajale, inglise keele õpetajale, logopeedile, muusika- ja tantsuringide juhendajale ning IT-juhtle. See on lähestiku asuvate koolide puhul tavapärane, minu arvates hea ja mõistlik.

Varem oli koolidel ka ühine direktor, miks see muutus?

2009. aastast rahastab riik neis laste väikese arvu tõttu vaid 0,5 direktori ja 0,5 õppejuhataja kohta. Sellest tulevalt ei ole kummaski koolis enam eraldi õppejuhatajat, vaid mõlema kooli direktorid täidavad ka neid ülesandeid.

Paistu vallas on juba mõnda aega käärinud mõte teineteisest kümne kilomeetri kaugusel asuvad Holstre ja Paistu kool ühendada. Kaugele sellega jõutud on?

Mõtlesime tõesti, et kahte kooli liites saaks ühe tugeva põhikooli. Paraku näitas mõni aasta tagasi lapsevanemate seas tehtud küsitlus, et ühe kooliga jätkates tuleks sinna teisest koolist juurde vaid neli last, ülejäänud läheksid õppima Viljandisse.

Seega kulusid selline lahendus kokku ei hoiaks, küll aga kaoksid töökohad ning teenus läheks kaugemale, millega kaasneksid peredele omakorda suuremad kulud. Samuti tuleks vallas maksta teistesse omavalitsustesse õppima suunduvate laste eest pearaha.

KOMMENTAAR

REEME REMMELGAS, senine Holstre kooli direktor

Usun, et uut juhti ei ole väga keeruline leida. Paratamatult ei ole palk ülikõrge, aga noortele pakub see amet väljakutset ja võimalust ennast teostada. Tingimused on mõistagi palju ahmatamad kui suurtes linnakoolides, seda enam tuleb nuputada ja võimalusi otsida.

Minu meelest on Holstre väga hea kool, sest meeskonnatöö õpetajate ja õpilaste vahel on erakordne.

Liikumine on vaba, miks peakski Holstrest sõitma kümme kilomeetrit Sultsi või vastupidi, kui mõlemast kohast on Viljandisse 15 kilomeetrit ja bussid liiguvad üsna hästi. Valla koolibusse paaritunnise vahetega kahe asula vahel käima panna ei oleks samuti mõistlik. Praegu on teenus hea ja inimestele kättesaadav, püüame koolide püsimise nimel pingutada.

Kas pärast valdade ühinemist võib kontseptsioon muutuda? Kõik sõltub muidugi uuest volikogust, aga iseenesest ei tohiks olukord muutuda. Ka väikeses vallas tuleks laste arvu vähenedes võtta vastu radikaalseid otsuseid.

Ilus ilm pani Kõo külaladaa kihama

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Väike, armas, maalähedane ja lustlik. Just need märksõnad passivad iseloomustama kohaliku külaseltsi püha-päeval Kõos korraldatud külaladaa. Taimed näpus voorivate ostjate horde vaadates tekkis tunne, et päris suur paik see Kõo.

Lettidel pakuti kõikvõimalikke istikuid: lilli, kapsaid, tomateid, paprikaid, viljapuid ja marjapõõsaid. Ja ostjaid jagus. Lea Nassar Päidre puukoolist oli müügiga väga rahul ning kiitis ilmataati. «Abikaasa Hillar müüs samal ajal Kilingi-Nõmmes ning seal sadas vahetpidamata. Pojalt kuulsin, et ka kodus Päidres on vihmane.»

Korraldaja meelitas päikese välja

«Päike tuleb ka varsti välja,» lubas peakorraldaja Marju Roosilehe ja Kõo valla kultuuritöötaja Katre Saare initsiatiivil algust põllumajandusmasinate näituse sarjaga. Seekord koguti kokku vanad kõplad. Mõni neist oli tööga viledeks kulunud, teised väga jämeda teraga, küllap pärit nõukogude ajast, kui rauaga ei koorderdatud.

Tõmbenumbriks kujunesid maanteeameti abiga laadale jõudnud turvasimulatsioonid: pöörlev auto, erinevad joobeprillid, kokkupõrkepink ja kokkupõrke peatoepink. Elevust tekitas võimalus käia nõõri mööda joobeprillidega, mida oli viies kanguses. Kui enamasti oli see osalejatele raske ja naljakas ettevõtmine, siis üks mees läbis katsumuse imekergetelt. «Tuigud, aga vähe. Oled harjutanud või?» päriti temalt. «Kogu aeg olen purjus ju,» vastas ta naljatamisi.

1,5-prommillist joovet imiteerivate prillidega tuli hiljem «kõisrada» läbida ka meestel, kes osalesid laada lõpuüritusel, Kõo kange mehe selgitamisel. Lisaks pidid nad ära arvama 23-kilose kartulikoti raskuse, kantima aja peale traktorirehvi ja sööma tšillit. Laadamelu võrtsitas kohalike taidlejate kontsert.

Uhkete puidust mängu-

autode, linnumajade ja muu käsitööga oli väljas Kirivere kooli õpetaja Andrus Liigus. Seda, et mehel on kätt ja silma, tõestas tema õpilaste hiljuti Stokkeri võistlusel pälvinud teine koht.

«Stressivabade kanade munad,» võis ühel letil lugeda reklaami. «Kanad siblivad õue peal vabalt. Rebased ja kullid ei kimbuta,» kinnitas neid pakkunud Reet Kross.

Elav kauplemine käis terve päeva ka rohevahetuse staabis, kus omanikku vahetas hulk taimi. Vastemõisa käsitöönaised õpetasid aga, kuidas pärlistest ämblikke ja skorpione meisterdada.

Vanad kõplad ja promillprillid

Kauplejatelt piletiraha ei nõutud, igauks annetas midagi oma müügiarsenalist laadaleriis. Lea Nassar näiteks andis vaarikataime.

Tänavusel, 11. korda peetud laadal tehti Marju Roosilehe ja Kõo valla kultuuritöötaja Katre Saare initsiatiivil algust põllumajandusmasinate näituse sarjaga. Seekord koguti kokku vanad kõplad. Mõni neist oli tööga viledeks kulunud, teised väga jämeda teraga, küllap pärit nõukogude ajast, kui rauaga ei koorderdatud.

Tõmbenumbriks kujunesid maanteeameti abiga laadale jõudnud turvasimulatsioonid: pöörlev auto, erinevad joobeprillid, kokkupõrkepink ja kokkupõrke peatoepink. Elevust tekitas võimalus käia nõõri mööda joobeprillidega, mida oli viies kanguses. Kui enamasti oli see osalejatele raske ja naljakas ettevõtmine, siis üks mees läbis katsumuse imekergetelt. «Tuigud, aga vähe. Oled harjutanud või?» päriti temalt. «Kogu aeg olen purjus ju,» vastas ta naljatamisi.

1,5-prommillist joovet imiteerivate prillidega tuli hiljem «kõisrada» läbida ka meestel, kes osalesid laada lõpuüritusel, Kõo kange mehe selgitamisel. Lisaks pidid nad ära arvama 23-kilose kartulikoti raskuse, kantima aja peale traktorirehvi ja sööma tšillit. Laadamelu võrtsitas kohalike taidlejate kontsert.

Venevere noormees Kevin Lohu (vasakult teine) müüs kaht prisket isajänest, keda uudistas ka Pilstvere vaimuliku kaasa Pille-Riin Pregel Kalmus oma peenikese perega.

EGON VALDARU

TEEMAD

Toimetaja MARGUS HAAV, 433 0046, margus.haav@ajaleht.ee

11

Eestis ilmub iga päev 11 täiesti uut eestikeelset raamatut.

MAAILMAPILT

Turundamine ei riku head kultuuri

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Kas kultuurist on tänapäeva Eestis üldse mõtet kirjutada? Miks ajakirja «Akadeemia» kättevõtmine on juba idee-na hirmutav? Kui suur on ajakirjanduse tähtsus hoiakute kujundamisel? Kas ja kuidas kultuuri-riperioodikale lugejaid juurde meelitada?

Nendel teemadel arutlesid kuus kuud kestnud viktoriinisarja «Kultuurikonks» lõpetamisel Viljandi linnaraamatukogus endine ajakirjanik ja praegune ettevõtja Marica Lillemets, kultuuriministeeriumi kirjandusnõunik Asta Trummel ning ajalehe «Kultuuri KesKus» väljaandja ja reklaamispetsialist Marek Reinaas.

Ehk oleme teema üldse valessti püstitanud ja noored ei loegi suurt midagi, kultuuriväljaannetest rääkimata.

Asta Trummel: Loevad, loevad! Tegin hiljuti ülevaate Eesti kirjandus- ja raamatuturust ning võrdlesin neid Läti ja Leedu omadega. Selgus, et meil on ikka väga hästi. Kui meie saame uhkustada mitme kirjandusajakirjaga, siis Lätis on neist järel ainult üks ja Leedus poolteist. Eestlased tarbivad kultuuriajakirjandust päris usinasti.

Marica Lillemets: Olen olnud 25 aastat majandusajakirjanik ja viimased kümme eraettevõtja ning oma meediakoolitustel palju kokku puutunud õpilaste ja tudengitega. Ajakirjanduse mõju on kindlasti kahanenud, kuid muu meedia osa oluliselt kasvanud. Siin on muidugi miljon muutujat, miks ja kuidas meediat tarbitakse. Professionaalsus on see, mis lõpuks määrab. See on suur väljakutse: võitlus käib inimese aja pärast. Meedial on kolm väga lihtsat ülesannet: anda informatsiooni, harrida ja lahutada meelt.

Marek Reinaas: Need kolm funktsiooni on tõepoolest tabavad. Praegusel ajal torakab eriti silma meelelahutusfunktsioon: üritatakse rääkida suhteliselt lihtsaid lugusid. Mõ-

ni püüab aga teha ka ajakirjandust, mis pakub midagi mõistusele.

Kultuuriajakirjanike väljenduslaad on samas kohati spetsiifiline. Mis seal salata, info on meie ümber niigi kole palju ning keerulisse teksti ei viitsita süveneda.

Marica Lillemets: Suur infovoog ei tähenda ilmtingimata seda, et saate paremini informeeritud.

Asta Trummel: Me püüame kõik aega. Keerulise ja pika artikli juurde jõudes mõtled kohe, kas mul on nii palju aega — kell ju aina tiksus. Nii haarataksegi üksikuid lauseid või lõike.

Mind see ausalt öeldes kohutab. Raamatute puhul on juube näide lühendatud klassika-teosed. See on täielik kuritegu! Aga sisu peab kiiresti kätte saama. «Punamütsikese» võiks ju siis kokku võtta nii, et tüdruk läks vanaemale külla ja kohtas hunti. Lugemise mõnu läheb täiesti kaduma! Oleks väga kole, kui see muutuks valdavaks.

Marek Reinaas: «Punamütsike» tänapäevases versioonis oleks eelkõige sotsiaalporno lugu sellest, kuidas vanainimesel on jube halb elada, ta on üks metsa jäetud, hundid uluvad maja ümber ja ühesõnaga on Ansip kõiges süüdi. Ja siis tuleb Punamütsike veiniga.

Eraldi märgitaks Punamütsikese puhul ära veel see, et tegemist on väljakutsuvaid rõivaid kandva alaealisega.

Marica Lillemets: ...kes ise peibutas hunti. Ühest küljest on see muidugi naljakas, aga teisalt traagiline. Kultuuriajakirjanduse hindamatu roll on püüelda selle poole, et maailmapilt oleks vähem risustatud.

„**Ühes Lõuna-Ameerika riigis vähendab iga loetud raamat vanglakaristust ja veel täiesti arvestatava hulga päevi!**

ASTA TRUMMEL

Marek Reinaas: Tõsi ta on. Kui vaadata kultuurisündmusi, siis ega neid vähe ole, pigem vastupidi. Igasugu veidraid garaažiluseid vigureid on üha rohkem. Teinekord on õhtust ikka jube kahju, kui satud neljatunnisele teatrietendusele, mis on nii tihe tablett, et pärast ei saa magada.

Kultuuriväljaannete üks oluline missioon on anda soovitusi ja otsidagi kuskilt kuuri alt selliseid sündmusi, mida inimesed ise ei leiaks.

Meie vestlusringi oli kutsutud ka ühe riikliku kultuuriväljaande peatoimetaja, kes vastas, et temale on kultuuriajakirjanduse turundus ainult üks kaunis killuke, mida pole põhjust ületähtsustada. Marek Reinaas niimoodi ütle-

mist endale lubada ei saaks. Marica Lillemets: Mis viga rääkida, kui riik finantseerib!

Marek Reinaas: Oi-oi, ei lehe väljaandjana ega ka reklaaminduses tegutseva inimesena ei saaks ma kindlasti seda öelda. Võib-olla on turundus ületähtsustatud ja üledemoniseeritud. Arvatakse, et mingid reklaamiinimesed istuvad kuskil, treivad plaane ja mõjutavad muudkui kellegi alateadvust. Turundus on sellises ühiskonnas, kus me praegu elame, ehk nähtuses nimega kapitalism sedavõrd igapäevane ning loomulik, et sellele ei peagi nii palju tähelepanu pöörama.

Palun vabandust, aga inimesed ju ka müüvad oma oskusi ja aega ning seegi on turundus. «Sirp» võiks näiteks küll turundusele teinekord natuke rohkem tähelepanu pöörata.

Mida riigi esindaja arvab?

Asta Trummel: Olen absoluutselt nõus. Arvatakse, et turundus on koll, millest ei tohiks rääkida. Ma oskan tuua paralleele kirjanduse valdkonnast. Meil ilmub iga päev 11 täiesti uut eestikeelset raamatut. Iga päev, pühapäevad ja riigipühad kaasa arvatud. Kuidas peab vaene lugeja teadma, mida nende hulgast valida? See on ju meeletu kogus. Kultuuriajakirjandusega on samamoodi.

Mulle on muide paljud kirjastajad öelnud: meil on nii hea raamat, et lugeja astub poodi ja läheb otsejoones selle juurde! Ma üldiselt kahtlen selles.

Ega hea kultuur turundamisest ometi kehvemaks muutuu.

Asta Trummel: Üks minu õppejõud šokeeris meid omal ajal Ameerika kogemusega klassikalise muusika vallas. Seal ei toeta riik kultuuri üldse, kõik käib sponsorite toel ning pole harvad juhtumid, et klassikalise muusika kontserdile lubatakse popkorni ja õllega. Jube küll, aga kui on valik, kas sümfooniaorkester jääb ellu...

Marica Lillemets: Ma olen muide Ameerikas sellist kontserdikäiku kogenud. See oli täiesti väljakannatamatu. Kõik asjad saavad aga kusagilt alguse. Alles kooli viimases klassis kultuuriväljaannetest rääkida on juba natuke hilja.

Marek Reinaas: «Klassika-tähtede» telesaade oli väga hea näide sellest, kuidas peab kultuuri turundamine käima. Kui tänu sellele saatele on juures kas või 20 inimest, kes käivad klassikalise muusika kontserdil, siis on see ju puhas rõõm.

Riigil on mõistlik investeerida turundusse. Mis mõtet on sümfooniaorkestrit ülal pidada, kui saalis ei ole kedagi? Pigem toetada selle orkestri kontsertide turundust.

Asta Trummel: Tuleb harjutada tarbima keerulist teksti. Võtke rahulikult, ärge tormake ja mõelge. Ehk polegi asi nii hull.

Asta Trummel, teil on hea näide sellest, kuidas Inglismaal lugemisharjumust kasvatati.

Asta Trummel: Kui meie lugemisaastal oli põhirõhk kooslugemistel ja raamatukogude üritustel, siis Inglismaal läks enamik eelarvest meediasse. Nimelt oli seal tehtud uuring, et selgitada välja, milline inimgrupp üldse ei loe, kohe mitte ühtegi raamatut aastas. Selgus, et nende meediaeelistuseks olid kollasest kollasemad ajalehed. Põhiline lugemispropaganda tehti siis ära nendes väljaannetes.

Seal oli palju põnevat. Näiteks tõmmati kaasa jalgpalli-iidoleid ja staarid rääkisid oma lugemiselamustest. Palju lugemispropagandat tehti vanglates.

Asta Trummel

Marek Reinaas

Marica Lillemets

Nüüd on Inglismaal niimoodi, et inimesed hoiavad ise vabatahtlikuna oma ümbruskonna raamatukogusid lahti. On ära jaotatud, et üks on ühel ja teine teisel päeval raamatukoguhoidja.

Ühes Lõuna-Ameerika riigis vähendab iga loetud raamat vanglakaristust ja veel täiesti arvestatava hulga päevi! Vanglاراamatukogust aga mingit rämpskirjandust ei saa.

Marek Reinaas: Raamatuturundusest rääkides meenub see, kui olin kord Küprosel. Basseini ääres võtsid eri riikidest pärit prouakesed päikest. Kolm neist luges «50 halli varjundit»: üks inglise, üks vene ja üks hispaania keeles.

Asta Trummel: Nägin muide selle raamatu turundust eelmise aasta Londoni raamatumessil. Korraga käis kõlakas, et liiguvad ringi poolpaljad mehed, kes jagavad neid raamatuid tasuta. Ja oligi nii! See mess on puhas profiide üritus — inimesi tänavalt seal pole. (Naerab.) Kõik rabasid!

Kõikvõimalikud trükiväljaanded kipuvad meil üle pea kasvama. Kultuuriajakirjanduse roll on püüelda selle poole, et meie maailmapilt oleks vähem risustatud.

ELMO RIIG

Ka kriiskava lauluhäälega Robi ja Bibi turgutavad end linnu-magusaga.

3 X ELMO RIIG

AHVATLUS

Välja talu meega maiustavad ka karud, nugised ja papagoid

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Viiratsi valla Välja talu peremehe Jaak Aidi mesilindude talvitumine oli sedapuhku raske: sügisel tema hoolet all olnud 34 perest oli kevadeks alles vaid 24.

«Kahe Raassilla metsa viidud mesilaspere hukkumises olid süüdi nugised. Need ahned närilised söid taru seintesse augud ja tegid seest kõik tühjaks, jättes alles vaid vahapuru,» räägib Jaak Aid nukralt.

Kaheksa peret hukkus aga sõna otseses mõttes mee otsas. «Nendes tarudes oli rapsimesi, mis kristalliseerub nii kõ-

vaks, et mesilased ei saa seda kätte. Sulaga tekib meele kondensvee kiht, mis seda vedeldab, ja nii saadakse nälgjast üle. Tänavu aga talve jooksul praktiliselt soojalainet polnud.»

Meega ei maksa liialdada

Vahepeal kadunud sära naaseb Jaak Aidi silmisse, kui ta asub tutvustama oma papagoisid Bibi ja Robit. Nii kui ta linnumagusat täis teelusika välja sirutab, on nood hakkamas. Tõsi, väga pikalt neil maiustamiseks indu ei jagu, piisab mõnest nokatäiest.

Ehk oskavad linnud piiri pidada? Jaak Aidil endal tuvastati mõni aasta tagasi diaabeet. Sestpeale on temagi mett süües mõõdukas olnud.

«Asjatundjate hinnangul

on mõistlik kogus ööpäevas 0,5–1 grammi mett kilo kohta,» nendib mesinik.

Kui nokk magusaks tehtud, asuvad papagoid oma meelistegevuse ehk laulmise juurde. Hoogu sattudes hakkavad nad rütmiliselt vasakut jalga nõkutama.

Lindudel on lõbus, aga inimkõrvale valmistab nende kriiskav hää parajat piina.

«Vahel istuvad Bibi ja Robi mu õlal ja kui nad veerand tundi jutti laulavad, jäävad kõrvid ikka päris valusaks,» lausub peremees muheldes.

Muret teevad mürgipritsjad

Taas jutuga mee juurde tulles ütleb Jaak Aid, et selle hind lähiajal langeda ei tohiks, sest läinud talvel hukkus Eestis umbes 25–30 protsenti peredest. Suvel aga teevad mesinikele muret öitsvate põldude pritsijad.

«Kõige suurem oht on rapsi puhul, mis on mesilastele tõeline magnet. Öitsvat rapsipõldu pritsida on suur sigadus. Põllumeestel on läbitud vastavad koolitused. Seega peaksid nad teadma, et mürgitada võib vaid õhtul hilja, kui öiekroonid on juba suletud,» kõneleb Aid ning hoiatab: «Mürgiseid õisi tolmutanud mesilased võivad hiljem hukutada terve taru.»

Mesiniku sõnutsi on häda just väiksemate põllumeestega. «Suurte ühistute agronoomid helistavad alati ja annavad oma plaanidest teada.»

Kuigi Jaak Aidi mesilas pole mürgitusjuhtumeid veel ol-

nud, püüab ta suveks viia võimalikult palju tarusid kodust eemale metsa.

Karud käivad lammutamas

Metsas on aga jälle omad hädad. Tunamullu sügisel Raassillas jäi Jaak Aid karude rüüstetöö tõttu ilma üheksast mesilasperest.

«Septembri keskel käisin neid vaatamas, panin viimase söögiringi peale, aga kuu lõpus, kui läksin ämbreid tooma, oli seitse taru lõhutud, söötki söödud. Kaks taru olid terved. Helistasin ekspordile ja tegin keskkonnaametisse avalduse. Kui ekspert järgmisel hommikul saabus, olid ka kaks allesjäänud taru rüüstatud,» meenutab ta ja ohkab.

Osa mesitarusid on Aid viinud ka Sultsi taha Kassikülla esivanemate maale.

«Hirmuga olen nüüd metsas tarudele elektrikarjused ümber pannud, et neid mõmmikute eest kaitsta. Paraku kipuvad neid lõhkuma metssead ja põdrad. Iga paari nädala tagant käin ka elektrikarjustel akusid vahetamas.»

Omajagu määsamist on Jaak Aidil sülemlevate mesilaste kättesaamisega.

«Olen neid pidanud välja tooma kibuvitsapöösast, kuld-nokapuurst ja rauast aiapostist. Olen neid ka puude või suuremate pöösaste otsast alla raputanud, ent seda ma üldiselt teha ei soovita, sest see kätkeb eneses parajat ohtu. Nooremajana ronisin mesilastele puude latva järele, aga nüüd

Nugised närisid tarudesse augud ja jätsid neisse järele vaid vahapuru.

ma seda enam teha ei sõanda,» pajatab ta.

Et tänavu on väga palju mesilasi hukkunud, on Jaak Aid neid ravimina kasutanud. Selleks paneb ta need viina või lahja piirituse sisse ja hoiab mõne nädala suletud anumas. Valminud leotist kasutab ta häda tegevate liigeste määrimiseks. Kui seda aga päevas lusikatäis sisse võtta, suureneb tema jutu järgi elujõud ja alaneb vererõhk.

«Niisugust leotist võttis sisse ka üks Pärnumaa tuttav mesinik, kes oli puugi tõttu põduraks jäänud. Tänu sellele sai ta elujõu tagasi,» teab Aid. «Tõsi, leotise lõhn ei ole kuigi meeldiv.»

Mesi vana raadio vastu

Mesilasi on Jaak Aid pidanud juba 37 aastat. Paar aastat tagasi ilmus aga «Sakalas» lugu sellest, kuidas ta soovib mett vahetada vanade rikkis raadioaparaatide vastu. Need on mesilaste kõrval tema teine suur kirg.

«Terveid raadioid ma väga ei tahagi, just rikkis aparaatide parandamine on põnev,» tunnistab mees, kes on kutselt elektroonik-elektrik ja töötas enne pensionile jäämist aastaid Eksekos.

Vanade raadiote vastu on Aid huvi tundnud eluaeg, kuid koguma hakkas ta neid kolm aastat tagasi. Nüüdseks on terve tuba neid täis.

Aidi huvitavad just veneaegsed raadiod ning rariteetsemad aparaadid tema kogust on pärit rohkem kui 60 aasta ta-

gant. Näiteks VEF Super 557 on tehtud 1946. aastal.

Uhke pill on ka 1952. aastast pärit Moskvitš B, mille skaalale on endine omanik, kellele ei meeldinud Kremli torn kolme vene ratsanikuga, joonistanud Eesti linnad ja Helsingi. Vanim raadio on kollektsioonis aga sõjaeelses Eesti vabariigis valminud Rammul.

Jaak Aid ütleb, et leheloo peale tuli palju pakkumisi ning tema kollektsioon täienes mitme huvitava aparaadiga. Näiteks TPS-54-ga, mis oli Vene ajal kolhoosides ja sovhoosides raadiosõlmede vastuvõtja ning mida on praegu võimalik kuulata vaid kõrvaklappidega. Riiga-10 on aga huvitav selle poolest, et tal on skaala trumli peal.

Praegu köpitseb Aid raadiot Gamma B, mille muudab põnevaks värvimuusika.

Sel ajal kui üks aparaat käsil on, kuulab ta eelmisena kordatehtut. Palve peale mõnda neist demonstreerida, ütleb Aid, et kui papagoid vahepeal juhet katki ei ole hammustanud, siis ikka saab. Nood nimelt on kaks korda pinget all oleva lambi juhtme katki nokkinud ja riiliotsagi pintslistesse pannud.

Veel selgub, et läinudsuvises meevardus Välja talus otsakorral ning riismeid hoiab peremees selleks, et tasuda auvõlg tema korraldatud meepurgisildil konkursil osalenud Tarvatu kunstikooli õpilaste ees. Auhinnafondi panustas ta kümme kilo mett. Nüüd aga võib talu uhkeldada pilkupüüdva meesildiga.

Osa oma väärtuslikust raadiokollektsioonist on Jaak Aid saanud mee eest.

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

KINO

Sakala keskuses linastub täna kell 19 Rufus Norrise «Murtud». Tallinna tänav 5, Viljandi.

ÜRITUSED

Diabeetikute seltsi tervisepäeva esimene osa on täna kell 11 Viljandis Eha tänav 4 ja teine osa kell 16 Tähe peosaalis Posti tänav 6. Info tel 5396 5262.

Viljandi aianduse ja mesinduse seltsi koosviibimine on 30. mail kell 17 Viljandis Kanepi tänav 15. Külas on minister Helir-Valdor Seeder. Ootame ka mitte-liikmeid.

Abja kultuurimajas on 1. juunil kella 12—15 maineka eesti fotograafi Kaupo Kikkase tasuta loeng «Portreefoto esteetika läbi kolme sajandi». Registreerida saab kohapeal. Lisainfo korraldaja Abja koolituskeskuse e-posti aadressil abjakoolitus@hot.ee ja Sirje Risti telefonil 5811 8872. Koolitust rahastab Euroopa Liidu Leaderi programm.

KAADER FILMIST

Täna linastub Sakala keskuses Briti parima sõltumatu filmi tiitliga pärjatud «Murtud». Film heidab pilgu Briti eeslinna tupiktänav kolme kodusse ning uurib piiri lapsemeelsuse ja täiskasvanuks saamise ja olemise vahel.

Võhma kultuurikeskuses ja selle ümbruses on 2. juunil kella 10—16 lillepäev, kus müüakse taimi ning on püsi- ja lõikelilled ning hernehirmutiste näitus. Kell 15 kuulutatakse välja parim püsilill ja hernehirmutis ning pärast

sedu on taimede ja hernehirmutiste oksjon. Lillepäeva korraldab Võhma aiandusselts Kanarbik.

Viljandi pensionäride liidu suvine tervisepäev on 19. juunil Sammuli puhkekeskuses. Info tel 5197 2893.

NÄITUSED

Paistu rahvamajas on 31. maini võimalik vaadata kohalike meistrite käsitöönäitust. Info tel 5302 3135.

Karksi valla kultuurikeskuse si-

nises saalis näeb 31. maini Karksi-Nuia lasteaia mudilaste töid, teise korruse fuajees näitust «Pitsid ruudus» ja esimese korruse fuajees Karksi noorte kunstistuudio õpilaste töid.

Mõisaküla muuseumis on 31. maini vaadata kevadine käsitöönäitus «Pitsid läbi kolme sajandi». Ligi 250 eri tehnikas pitsi on läbilõige vanavanaemaagestest näputöödest tänapäevasteni. Info tel 435 5607.

Paistu raamatukogu fuajees on 31. maini fotonäitus «Helsingi disaineri silmade läbi 2012. aastal». Raamatukogu tee 2. Info tel 435 9657.

Viljandi linnagaleriis 20. juunini näitus «Elav, põnev ja kirev vaimne kultuuripärand». Tallinna tänav 11/1.

Sakala keskuse fuajees ja jalu-
tussaalis näeb 4. juunini Singeli päevakeskuse eestvedamisel kokkupanud rahvusvahelist erivajadustega inimeste loomingut näitust «Kunst ühendab». Tallinna tänav 5, Viljandi.

Kondase keskuses on 6. juunini näitused «Meisterfotograaf Jaan Riet 140. Inimesed ja paigad stereopiltidel 1902—1935» ning «Fotograafia ajalugu. Varasemad näited Paul Firnhäberi kogust», 14. juulini Kai Kiudsoo-Värvi klaasinäitus «Taevased ja maised asjad II». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maali-looming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Suure-Jaani külalistemajas II-matari tänav 3-a on 10. juunini kevadnäitus «Eva Jänes 70. Maailm».

Viljandi muuseumi näitusetoas näeb 11. augustini 1970. aastate laste elu kajastavat näitust «Lapse põli». Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Laido, Leido, Leidur ja Luulik.

RISTIKU RISTSÕNA

AUTORENDFIRMA	OLE TERVITATUD!	KABAREE	IRIDIUM	TEATUD MEESTE-ÜLIKOND	VASAK	FOSFOR	ALEVIK IDA-VIRUS	VINGE VIIRUS	ALGUL	NOOT	TAIE	KAALIUM	...FOOBIA (PISSIMISE-HIRM)	...VEDAMA (ALT TÕMBAMA)	TAGAKÄPPADEL PALUMA	ÜKS USUND
					PUIS-ROHTLA						EBA-					
PIKANÄPUMEES						MAO HÄÄL PIKUTAMA						PEALINN EUROOPAS DIGIKASSETT (INGL. K.)				
ERBIUM			KÜLA RAP-LAMAAL NIISIIS							HAMBA-PILGENI TÄIS						
ISOLATSIOONIMATERJAL								JÕGI EESTIS					OBJEKT			
GLASUUR								E. HELILOOJA (IN. + N)					PEREMEES			
V				LEIVAD ÜHES KAPIS							KAARIK VOOLUAHELA KOMMUTATSIOON					
				IDU												
PEALINN EUROOPAS							VILETS ÄÄRELINN VÄIKE SÜVEND					TIBI	INGLISE ROCKBÄND			

																PIDULIK LÕUNASÖÖK
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-------------------

MEELES					VEE OLEK			PEALAEST JALATALLANI SEGAMINI TUBA (ÜLEK.)						DETSI-PINNAMOES SUURVORM		KOMMENTAAR	VÄÄVEL	VOLGA LISAJÕGI	KONKREETNE TULEMUS	INGL. K. EESSÕNA	UNIVERSITAS TARTU-ENSIS	KOLKUMA	JÕGI EUROOPAS	USSI RELV
					ITAALIA HELILOOJA								ALEVIK VÕRUMAAL RÄPANE						HING SEES					
					KROHVILE MAALITUD PILT																			
					RAUD			VÄLJAMÕELDUD NAILIK PÕHJUS NÕIDUS-SÕNAD									JÕUS OLEMA KÕIGE ROHKEM							
					RAADIUS			E. FILMI-LAVASTAJA SAKSA K. EESSÕNA					KEELE KASUTAMISE TER-RITOORIUM MATEM. MOISTE							RAHVUSV. STANDARDI-ORG. KLEPLINT				
					E. KIRJANIK				MITTESÕO-DAV SEEN VALD HARJUS								INGLISE MASSIÜHIK AUTOMARK					MEETER K. ČAPEKI TEOS		
					KELLA OSA					E. MÜNT SEE TÄHENDAB										TÄHISTAB AVARUST HOLMIUM				
					PIIRATUD							EHMUMA TONN							TIIRANE HAPNIK					
					LAUBALE								ELUS MIS					LOOMAAED						

UUS MEISTRIRISTIK MÜÜGIL!

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.luik@ajaleht.ee

6

Nädalavahetusel Pärnus peetud Eesti vibulaskmise karikavõistlustel tegi Laura Nurmsalu kuldse duubli, olles võidukas nii naisjuunioride kui täiskasvanute mõõduvõitl. Ühtekokku teenisid Vana-Võidu vibuklubi liikmed kuus võidutrofeed: oma võistlusklassis pälvisid esikoha veel Rasmus Ruubel, Grete Rahnel, Laura Tukk ja Kristo Kookla.

SÕUDMINE

Noortele tuli Euroopa jõuproov liiga ruttu

MADIS LUIK
madis.luik@ajaleht.ee

Nädalavahetusel Minskis peetud Euroopa noorte sõudmise meistrivõistlustel ainsa Viljandi klubi sportlasena startinud Erli Mat lõpetas koos tartlanna Marliis Reinkortiga paariskahesel paadil üheksanda kohaga.

Eesti tüdrukud jõudsid Valgevene pealinnas B-finaali ning lõpetasid selle ukrainlannade (aeg 7.31,33) ja poolataride (7.33,69) järel kolmandana (7.41,11). Kokkuvõttes tähendas see Euroopa meistrivõistlustel üheksanda kohta. Selle paadiklassi Euroopa meistriks tulid Rumeenia esindajad, kes läbisid finaali ajaga 7.05,29.

Eesti koondisega võistlustel viibinud Viljandi treener Ruth Vaar tõdes, et nagu teistele Põhjamaade sõudjatele, tulid need võistlused eestlastelegi liiga vara. Tema sõnul polnud üheksas koht kindlasti tulemus, mida nad Minskisse püüdma läksid. Rahul oleks võinud olla seitsmenda kohaga ehk võiduga B-finaalis.

«Neljast nädalast veetreeningutest ei piisa, et sellistel võistlustel kõrgete kohtade pärast võistelda,» nentis Vaar ning lisas: «Enamiku A-finaali kohtadest jagasid Rumeenia, Horvaatia, Itaalia ja Valgevene sportlased.»

Viljandlanna Erli Mat lõpetas koos tartlanna Marliis Reinkortiga Euroopa noorte meistrivõistlused paariskahesel paadil üheksandana. Pilt on tehtud treeningul Viljandi järvel.

PEETER KÜMMEL

Euroopa noorte meistrivõistlustel osales 27 riigi 450 sportlast. Eestlaste parimaks kohaks jäi kaheksas, mille saavutas pärnulanne Andreas Lünekind poiste ühepaadil.

Ruth Vaari sõnul seisavad noortel tänavu ees veel maailmameistrivõistlused. Need peetakse augustis ning treener on veendunud, et selleks ajaks tunnevad meie sõudjad end vee peal juba tublisti kindla-

malt ja on tehniliselt tugevamad.

«Millises koosseisus me maailmameistrivõistluste pääsmeid püüdma asume, oleme paljuskki sellest, kuidas meie teine noorteklassi sõudja Krete Koovit traumast taastuda suudab,» kõneles Ruth Vaar.

Juba reedel algavad Hispaanias Euroopa täiskasvanute meistrivõistlused. Neil teeb

kaasa kaks Viljandi klubi liiget: Kaur Kuslap neljasel ja Kaspar Taimsoo kahesel paadil. Peale nende stardivad veel Eesti meeste ja naiste ühepaat.

Kaur Kuslap teeb paarisarulise neljapaadi koosseisus oma esimese sõidu reedel veidi pärast kella 11. Paariskaheste eelsõidud, kus stardivad Kaspar Taimsoo ja Allar Raja, algavad umbes kell 11.30.

Sõudeklubi teenis karikavõistlustel kolmanda koha

23 sportlasega 18. mail Pärnus Eesti karikavõistlustel osalenud Viljandi sõudeklubi teenis võistkondlikus arvestuses Pärnu sõudeklubi ja Pärnu Kalevi ees kolmanda koha.

Individuaalselt pälvis kaks esikohta Erli Mat: koos Marliis Reinkortiga võitis ta nii neidude kui täiskasvanute paariskaheste sõidu. Samuti oli võidukas meeste paariskahene paatkond Kaspar Taimsoo ja Allar Raja. Nimeka tandemi järel lõpetas teine Viljandi ja Pärnu segapaatkond Kaur Kuslap ja Sten-Erik Anderson.

Viljandlased Taavet Kutsar ja Patrick Joan Thomson olid poiste üksikaeru kahesel paadil teised. Samuti lõpetas teise meiste meiste roolijata neljapaat koosseisus Marek Meiesaar, Robert Jürimaa, Priidik Vilumaa ja Karl Henry Thomson.

Poiste A-klassi kahepaadil jäid Marko Pedak ja Maarek Laos kolmandaks ning samas paadiklassis tulid Mikael Hytönen ja Asso Kivilaan neljandaks.

Kiitust väärivad ka poiste A-klassi ühepaadil finaali pääsenud Rain Laidma ja Kermo Randmäe, kes lõpetasid vastavalt neljanda ja viienda kohaga. Samuti pääses finaali tütarlaste A-klassi ühepaadil kaasateinud Krete Koovit. Tema sai neljanda koha.

Naiste roolijata neljapaat koosseisus Lena Daniel, Karin Neerot, Eve Oviir ja Kärolyn Mäesaar oli viies. Eelika Naarits lõpetas naiste ühepaadil kuenda ja Lena Daniel seitsmenda. («Sakala»)

Tartu klubis treenivad viljandlased on saanud nautida edukat aastat

MADIS LUIK
madis.luik@ajaleht.ee

Viljandi noortel võistlustantsijatel Eerik Arusool ja Birgit Alvrel on olnud edukas hooaeg: nad hoiavad Eesti karikasarja E-klassis standardtantsudes liidripositsiooni ning on Ladina-Ameerika tantsudes teisel kohal.

Paar omandas esimesed võistlustantsu teadmised Viljandi huvikoolis ning esindas kolm aastat Viljandi klubi Linavästriku. Mõõdunud suvel alustas

ta aga treeninguid Tartu klubis Stiil Hardi Rikandi ja Laura Kase juhendamisel.

Juba eelmisel aastal teenisid viljandlased laste II E-klassis eri mõõduvõtte finaali kohtadega piisava koguse tabelipunkte, et alustada uut aastat juunioride I E-klassis.

Karikasarja medaleid ja väärtuslikke finaali kohti kogunes neile sealtki. Märkimist väärt on, et ligemale 30 paari ulatuvas võistlusklassis on Eerik Arusool ja Birgit Alvrel finaali kohtadega oma punktikontot kasvatanud nii Ladina-Ameerika kui standardtantsudes.

Aprillis peetud võistlustantsu karikasarja etapil saadud standardtantsude kolman-

da ja Ladina-Ameerika tantsude kuuenda kohaga täitsid viljandlased vajaliku punktisumma, et minna üle juunioride I D-klassi.

Viljandi kesklinna koolis õppivad Eerik Arusool ja Birgit Alvrel Tartus treeningutel kaks või kolm korda nädalas. Vähemalt korra nädalas abistab neid kodulinnas endine Stiili klubi liige Kristy Puusepp.

Kevadhooajal on Eerik Arusool ja Birgit Alvrel plaanis osaleda veel ühel võistlusel. See tuleb eeloleval laupäeval Pärnus. Suvel seisab noortel ees kaks treeninglaagrit, kus nad alustavad valmistumist sügiseseks võistlushooajaks.

Kevadhooajal on Eerik Arusool ja Birgit Alvrel plaanis osaleda veel ühel võistlusel, mis leiab eeloleval laupäeval aset Pärnus.

Sakala

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölder (uudised) 433 0041
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon,
Ülle Mälimann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste
vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti
kella 9–17, lõuna kella 13–13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
«Sakala» ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juridiline aadress Gildi t 1, 51007
Tartu. Postiaadress Rüütli t 14,
80010 Pärnu.
Toimetuse käsikirju ei tagasta ja võ-
tab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse
üle pangakontole üks kord kuus
järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes «Sakala» avaldatud
artiklid ja fotod on autoriõigusega
kaitstud teosed, mille reprodutsee-
rimine, levitamine ning edastamine
mis tahes kujul on ilma AS-i
Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõus-
olekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükkikojas.
Tiraaž 8774

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta
voite pöörduda pressinõukogusse,
pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Esmapäeval ei sün-
dinud Viljandis ühte-
gi last.

30 AASTA EEST

«Tee Kommunismile»,
28. V 1983

Tänapäeval, mil naturaalne tooraine on muutumas defitsiidiks, on elu ilma keemiata mõeldamatu. Pole enam majapidamist ega ettevõtet, mis poleks seotud perspektiivseima keemiatööstuse haru — keemiliste kiudainetega. Igapäevases elus on saanud tavaliseks nailon, kapron, nitron ja lavsaan. Teadusliku tootmis-koondise «Mistra» Viljandi Eksperimentaalvabrik kasutab iga päev ligi neli tonni keemilisi kiudaineid ja kaks tonni kemikaale.

Terre Viljandimas loeb!

Sakala

- paberil
- arvutis
- tahvelarvutis
- nutitefonis

6.95 kuus
(juriidilisele isikule 7.95)

☎ 433 0040, 617 7717
www.sakala.ajaleht.ee

SÕIDUKID

Müüa heas korras 1998. a sõiduauto MB A160. Tel 5743 5767.

Ostame 1990.—2008. a sõiduautosid. Tel 5555 8120.

KINNISVARA

Maamajandusettevõtte ostab tootmise laiendamiseks põllu- ja metsamaad, sobivad ka hoonestatud ja kaasomandis või hüpoteegiga kinnistud. Teeme teile parima pakkumise. Tel 524 8513.

Müüa 1-toal keskk korter, h 14 500 €. Tel 5863 2329.

Müüa 3-toal korter 3 km Viljandist, 71 m², h 26 500 €, otse omanikult. Võimalik ka vahetus 1-2-toal korteri vastu Viljandis. Tel 5905 2050.

Müüa 3-toal korter Lennuki t 3, 3/5, korterimand, 62,5 m², paneelmaja, WC ja vannituba eraldi, keskküte, h 30 000 €. Helistada õhtuti tel 5612 0898.

Soovin üürida tööstusgaraaži Viljandis, al 40 m², enda masinate remondiks. Tel 514 5872, 5905 4019.

Soe kevadtuul võttis sul käest, viis teele, kust tagasi ei tulda.

Lahkus meie kallis ema, vaname, vanavanaema ja ämm

VALVE POLLMANN

31. VII 1932 — 25. V 2013

Leinavad lapsed peredega.

Ärasaatmine reedel, 31. mail kell 13 Suure-Jaani kabelist samale kalmistule.

Avaldame kaastunnet Annele kalli ema

VALVE POLLMANNI

surma puhul.

Sasku klubi liikmed

Südamlik kaastunne Hellele perega kalli

VALVE POLLMANNI

kaotuse puhul.

Helve, Valli, Liivi, Johanna, Sirje, Enn ja Milvi

Müüa renov 2-toaline korter Viiratsis, h 16 500 €. Tel 522 5685.

TEENUSED

Autokonditsioneeride täitmine. Tel 511 6438.

OÜ Viljandi Pant
OSTAME
JÄ VÕTAME PANTI
KULDA 585°
PARIMA HINNAGA!
E-R 9.30-17
LÕUNA 13-13.30, L 10-15
TARTU TN 1B
TEL 433 3666, 5632 6456

Carstopis kliimahoolitus 45 €.

Ehitus- ja remonditööd. Tel 5387 0713.

Ehitus-, remondi- ja torutööd. Tel 528 3920.

Puur- ja maaküttegaevude tegemine, pumpade ja septikute paigaldus. Vee-, kaeve- ja kanalisatsioonitööd. Tel 521 7415, www.baltipuurkaev.ee.

Salvkaevude kaevamine ja puhastamine. Tel 5672 7555.

Teras- ja tuletõkkeuste valmistamine. Rauduks OÜ tel 510 9183, www.rauduks.eu, e-post rauduks@rauduks.eu.

Halumasin. Tel 5563 8552.

Hüvasti, mu armsad, jääge, viimast käiku algan ma.
Teatame kurbusega, et lahkus
NADEŽDA ŠKURINA
17. X 1936 — 25. V 2013
Lapsed
Ärasaatmine 30. mail kell 11 Türil.

Las küünlavalgus mälestusi paitab ja kaotusvalu leevendada aitab.

Kallist venda

JAAN JÕHVET

mälestab Kalju abikaasaga.

Mälestame kauaaegset ja tublit töötajat

JAAN JÕHVET

ning avaldame kaastunnet omastele.

OÜ AVM-Term

Kaardid ennustavad, h 1,09 €/min. Tel 900 1727.

Kaevetööd laadurekskavaatoriga. Tel 5341 3362.

Kaevetööd miniekskavaatoriga ja torutööd. Tel 5646 4806.

Katusetööd. Tel 5674 9652.

Katuste ehitus, üldehitustööd, saadaval kõik katuse- ja fassaaditarvikud ning vihma-veesüsteemid. Plekksepa teenused. Tel 5341 3362.

Murutraktori teenus. Tel 5344 5047.

Ohtlike puude raie ja puude hooldustööd. Tel 5686 6157.

OÜ Hansa Meistrimehed teeb üldehitustöid. Tel 5744 4286.

Vee-, kütte- ja kanalisatsiooni-süsteemide ehitus ja remont. Tel 527 5728.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

TÖÖ

AS Eesti Turbatooted Ramsil pakub tööd tõstuki juhtimisõigusega liinitöölisele. Töö vahetustega. Tel 506 0576.

AS Toom Tekstiil võtab tööle transporditöölisi ja vatiinipakkijaid. Tel 435 5103, 508 8785.

OÜ Leigola pakub tööd formaatsae operatorile. CV saata e-postiga rauno@leigola.ee.

Ei võta sõnad leinavalu, ei kuivata nad pisaraid.
Südamlik kaastunne Ulvile, Renele, Katrinile ja Miiale kalli
JAAN JÕHVE
kaotuse puhul.
Leili ja Kalju

Südamlik kaastunne Ulvi perele

JAAN JÕHVE

ootamatu kaotuse puhul.

Õie, Ergo ja Monika Jõhve

Avaldame siirast kaastunnet Ulvile, Katrinile ja Renele abikaasale, isa ja vanaisa

JAAN JÕHVE

traagilise kaotuse puhul.

Mälestavad õde Elli ja tema lapsed peredega.

LAENUD TAGATISEGA JA ILMA

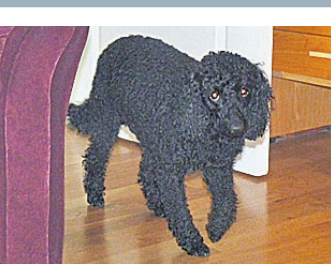
Trimo Investments – kiire ja lihtne asjaajamine!

Helista TASUTA telefonil 800 2424.

Tähelepanu! Tegemist on finantsteenuse reklaamiga. Tutvu tingimustega ja konsulteeris tasuta tel 800 2424. Krediidikuluks määra näide: 5000 € / 60 kuud – 47%.

Otsin vundamenti lahtikaevajat. Tel 5559 9054.

LOOMAD

Perenaise haigestumise tõttu ära anda heale inimesele sõbralik väikest kasvu must puudel. Tel 510 5934.

PÕLLUNDUS

Müüa heinapress Welger (pehme pall) ja kaaruti (Viljandi kaaruti, laius 4 m). Mõlemad heas töökorras. Tel 518 1753.

Müüa mahetunnustatud porgandit, punapeeti ja kartulit. Õhtuti tel 5869 3372.

Südamlik kaastunne Ehale perega kalli

LAINA-ASTA ESKI

kaotuse puhul.

Vana-Võidu lasteaia pere

Avaldame kaastunnet Loore Kreemile kalli ema

LAINA-ASTA ESKI

kaotuse puhul.

Olustvere teenindus- ja maamajanduskooli pere

Mälestus on nagu muusika, mis heliseb igavesti.
Südamlik kaastunne omastele kalli

AINO PÄRNA

kaotuse puhul.

Ristipoeg Lembit perega

Sakala Maleva
Naiskodukaitse kutsub!

LASTE KERGEJÕUSTIKUPÄEV

Viljandi linnastaadionil
pühapäeval, **2. juunil** algusega kell 14.
Võistlus lastele, kes on sündinud
2006., 2005., 2004. ja 2003. aastal.

Kavas:

14.00 – 14.30 Registreerimine
14.30 Võistluse avamine
14.45 Võistlusalade läbiviimine

2006. a sündinud poisid, tüdrukud – 60 m jooks, kaugushüpe, pallivise, 200 m jooks
2005. a sündinud poisid, tüdrukud – 60 m jooks, kaugushüpe, pallivise, 200 m jooks
2004. a sündinud poisid, tüdrukud – 60 m jooks, kaugushüpe, pallivise, 400 m jooks
2003. a sündinud poisid, tüdrukud – 60 m jooks, kaugushüpe, pallivise, 400 m jooks

Autasustatakse iga ala kuut parimat!
Kõigile osalejatele üllatus!

Toetajad:

TÄHE
Baar & Peosaal
Kaks saali, 80 ja 50 kohta.
Posti t 6, tel 433 3155
Catering suveüritustele.
Peo- ja peielaudade ettevalmistamine ning info
tel 501 9674, e-post feldmann@feldmann.ee.

Ostan põllutööriistu ja traktori T-25. Tel 5743 3767.

MÜÜK

Halupuud ja kaseklotsid võrgus. Tel 5637 3783.

Halupuud veoga. Tel 503 0468.

Kuiv lepp, toores lepp, saar ja haab. Tel 5344 3113.

Kuiv lepp veoga, 1,5 a kuivanud, 35 €/rm. Tel 5650 0514.

Lõhutud küttepuid Karksi-Nuia piirkonnas. Tel 5300 2010.

Lõhutud küttepuid. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Muld, kruus ja killustik koos veoga. Tel 502 3257.

Munakanatibud 1,25 €/tk ja broilerid 1 €/tk, pardi- ja hanetibud. Tel 5374 1711.

Pakitud kütteklotsid ja kamina-puud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Südamlik kaastunne dr Tiia Pinnule ema

EVA SAKSA

kaotuse puhul.

Töökaaslased
õendus-hoolduskeskusest

Sügavale hingesoppi kaotusvalu peidame. Mälestuste päiksekullas ikka sulle mõtleme.

Mälestame 5. surma-aastapäeval unustamatult kallist memmekest

ALMA LIESMENTI

8. I 1925 — 29. V 2008

Tütar ja pojad peredega

Müüa voodri- ja põrandalaudu, 6,50 €/m². Tel 5666 4217.

Pakitud turba- ja puitbrikett alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Saar katlasse, veoga 30 €/rm. Tel 535 7102.

Suur valik saematerjali. Tel 509 1733, 502 3257.

OST

Metsakinnistute ja raide ost
(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpo- teegiga koormatud metsakinnistud).
Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel.
Tel 510 3681, andrus@grundar.ee
faks 447 0525, Lille 4, Pärnu

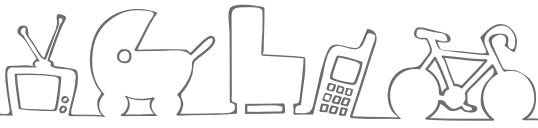
OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad, ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

TEATED

Hooneühistu Garaažid Viljandi Männimäe 24 üldkoosolek on 30. juunil kell 19 Viljandi noortekeskuse klassiruumis.

Maiste talu aiandis Pärnu maanteel linna piiril on müügil suur valik õitsvaid suvelilli. Aiand on avatud iga päev.

Sakala keskuse korraldatava lastekaitsepäeva sündmuste tõttu on laupäeval, 1. juunil kella 6—21 liikluseks suletud Vabaduse plats ja Tasuja puistee Jaani kiriku poolne lõik. Tasuja puistee Viljandi mõisahoone poolne lõik on sõiduks avatud. Info tel 5854 4849.

Sakala. *Teie Viljandimaal loeb!*

Sul on kodus midagi, mida sa enam ei kasuta - aga ära visata ka ei raatsi ...

ÄRA MURETSE!

Ajalehtedes Sakala, Järva Teataja, Virumaa Teataja, Pärnu Postimees ja Valgamaalane ilmub

IGAL LAUPÄEVAL RUBRIIK «KASUTATUD ASJAD»,

kus kasutatud asjade müügikuulutuse tähemärgi hind on vaid **1 sent ja pildi lisamine TASUTA!**

Kuulutusi võetakse vastu E-R 9-17 Sakala toimetuses Tartu tänav 8 I korrusel või e-postiaadressil kuulutused.sakala@ajaleht.ee. Info telefonil 433 0062.

Toru-Jüri OÜ võtab tööle

SEKRETÄRI.

Vajalik töökogemus sekretärina. Kasuks tulevad personalitöö kogemus ja raamatupidamisalased teadmised. CV ja kaaskiri saata hiljemalt 3. juuniks aadressil Leola tänav 49, 71008 Viljandi või e-posti aadressil torujyri@torujyri.ee.

Austatud patsiendid!

Suvepuhkuste tõttu katkestame 1. juunist laupäevased vastuvõtud. Nende taaskäivitamisest teavitame. Kaunist suveaega kõigile!

Viljandi Hambakliinik AS

Metsapartner OÜ

- Metsamajanduskavade koostamine
- Metsamaterjali ost
- Raie ost
- Metsakinnistute ost
- Metsa istutamine
- Abi metsanduslike toetuste taotlemisel

Tel 5343 0433, kristjan@metsapartner.eu
www.metsapartner.eu

TEHNOÜLEVAATUSED

KÕIKIDELE SÕIDUKITELE, TRAKTORITELE JA LIIKURMASINATELE.

Et ennetada probleeme tehnoulevaatusel, pakume autoomanikele, kelle sõiduki numbrimärk lõpeb numbriga 3, 4, 5 või 6, teha ülevaatus juba täna.

Tule registreeri end kampaaniale ja võid võita korra nädalas Statoili kinkekaardi!

AS RAE

Leola t 62, tel 433 0982
• E-R kl 8-17.30
• L kl 9-14

Raua t 18, tel 434 9609
• E-R kl 8.30-17.30
• L kl 9-14

www.sakala.ajaleht.ee

Sakala
sinu taskus!

Igal ajal igas kohas ...

Valgamaalane

Teie Valgamaal loeb!

Maakonnalehe Valgamaalane juured ulatuvad 1907. aasta jaanuari, kui ilmus lehe eelkäija Sõna. Leht on aja jooksul korduvalt nime vahetanud ning alates aastast 1988 kannab nime Valgamaalane ning ajaga koos arenedes oleme tänaseks Valgamaa uudiste ja arvamuste sõltumatud vahendajad, kommenteerijad ning analüüsijad nii paberis kui ka digilehes.

Võtame tööle osalise töökoormusega

REPORTERI.

Eeldame

- väga head kirjutamisoskust
- huvi maakonnas toimuva vastu
- analüüsivõimet
- head pingetaluvust ja suhtlemisoskust

Omalt poolt pakume:

- põnevat ja vaheldusrikast tööd
- meeldivat töökeskkonda
- võimalust muuta maailma
- tööle vastavat palka

Kandideerimiseks palume saata CV ja motivatsioonikirja 5. juuniks aadressil sirli.homuha@ajaleht.ee. Lisainfot saab samal e-posti aadressil või telefonil 508 9403.

Ühinenud Ajalehed

Elu on kohalik

AS Ühinenud Ajalehed on meediaettevõtte, mille põhitegevuseks on suuremate Eesti maakonnalehtede - Pärnu Postimees, Sakala, Virumaa Teataja, Järva Teataja ja Valgamaalane - väljaandmine.

AS Ühinenud Ajalehed kuulub meediakontserni Eesti Meedia.

SILVETEK OÜ

Tel 518 6855, 5343 2882,
e-postiaadress silvete@hot.ee.

VILJANDI windows • doors

AS Viljandi Aken ja Uks võtab tööle

OSAKONNA JUHI, PUIDUTEHNOLOOGI ja MEHHATROONIKU

Kui leiad, et oled valmis töötama Viljandi kõige suuremas ettevõttes, siis vaata sulle sobiva ametikoha tööülesandeid ja kandideerimise tingimusi meie kodulehel www.vau.ee rubriigist «Tööpakkumised».

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Võrtsjärve kaldal asuv puhkemaja.

Hind: 214 000 €
12 tuba, üldp 492,6 m², terrassid, saun, kaminasaal
Mari Lember: 524 6643

Avar korter Suure-Jaanis Tallinna tänaval.

Hind: 11 000 €
Energiamärgis puudub.
2 tuba, üldp 50,4 m², II korrus
Mari Lember: 524 6643

Renoveeritud korter Viiratsi vallas Teemeistril.

Hind: 14 800 €
Energiamärgis puudub.
1 tuba, 30,1 m², II korrus
Malle Allese: 520 5544

Maja ilusas aedlinnakus Viiratsi vallas Mähmal.

Hind: 33 000 €
2 tuba, üldp 120 m², krunt 1496 m²
Malle Allese: 520 5544

Ruumikas korter Pärsti vallas Päril.

Hind: 11 500 €
Energiamärgis puudub.
2 tuba, üldp 48,5 m², I korrus
Malle Allese: 520 5544

MARI LEMBER

Kutseline hindaja,
energiamärgise väljastaja
524 6643

Meid kliendid soovivad

Valgusküllane korter Viljandis Männimäe teel.

Hind: 22 000 €
Energiamärgis E.
2 tuba, üldp 45,9 m², V korrus
Malle Allese: 520 5544

Heas korras 2-toaline ahiküttega korter Savikotis.

Hind: 12 800 €
Energiamärgis E.
2 tuba, üldp 42,5 m², II korrus
Reet Raudsepp: 509 0408

Anda üürile äripinnad Viljandis Lossi t 22.

Reet Raudsepp: 509 0408

Anda üürile äripind Viljandis Tallinna t 45.

Üldp 327 m², II korrus
Reet Raudsepp: 509 0408

UUS MAA VILJANDI BÜROO

LOSSI 22, III KORRUS, VILJANDI
+372 43 51 361
VILJANDI@UUSMAA.EE